

Indholdsfortegnelse

1.	Indledning.....	3
2.	Generelt om Parkvænget.....	4
3.	Bygningsmæssige forhold.....	6
	3.1 Fælles arealer, herunder havestuen.....	7
	3.2 Beboernes boliger inkl. badeværelser	8
	3.3 Fællesarealerne på de enkelte enheder	9
	3.3.1 Forår	9
	3.3.2 Efterår	10
	3.3.3 Vinter.....	10
	3.3.4 Sommer	11
	3.4 Enhedernes vaskerum.....	12
	3.5 Coloritten mv.....	12
	3.6 Udendørsarealer	14
4.	Beboerne.....	14
	4.1 Funktionsniveau mv.....	14
	4.2 Medicin, læge mv.....	16
	4.3 Arbejde og fritid mv.....	19
	4.4 Beboernes økonomiske forhold	24
	4.5 Hjælpemidler.....	27
	4.6 Rygepolitik	27
	4.7 Alkohol og euforiserende stoffer.....	28
	4.8 Vold.....	29
	4.9 Beboernes seksuelle adfærd	31
	4.10 Beboerråd (beboerindflydelse mv.)/kontaktråd.....	31
	4.11 Handleplaner	34
5.	Magtanvendelse og lukkede døre.....	36
	5.1 Lukkede døre og frisk luft	36
	5.2 Magtanvendelse	36
	5.3 Modtagne registreringer.....	37
	5.4 Om indgreb generelt	42
6.	Personaleforhold.....	43
	6.1 Normeringer og sammensætning mv.	43
	6.2 Vikarer og sygdom.....	45

---

7. Tilsynsordning	46
7.1 Generelt	46
7.2 Glostrup Kommunes tilsyn.....	49
7.3 Glostrup Kommunes tilsynsbesøg på Parkvænget den 20. juni 2007	52
Opfølgning	54
Underretning	54

---

1. Indledning

Efter ombudsmandslovens § 7, stk. 1, omfatter ombudsmandens kompetence alle dele af den offentlige forvaltning. Efter § 18 i loven kan ombudsmanden undersøge enhver institution eller virksomhed samt ethvert tjenestested der hører under ombudsmandens virksomhed. I de almindelige bemærkninger til lovforslaget om ombudsmandsloven er det forudsat at der vil ske "en vis forøgelse af inspektionsvirksomheden i forhold til det kommunale område, især af psykiatriske hospitaler og andre institutioner for mentalt handicappede".

Som et led i denne inspektionsvirksomhed foretog jeg og tre af embedets øvrige medarbejdere den 20. november 2007 inspektion af det socialpsykiatriske bosted Parkvænget i Glostrup.

Til stede under inspektionen var blandt andre lederen af Parkvænget og en repræsentant fra Glostrup Kommune.

Inspektionen bestod af en indledende og en afsluttende samtale med bostedets ledelse og medarbejderrepræsentanter samt repræsentanten fra kommunen, rundvisning på bostedet og en samtale med repræsentanter fra beboerrådet.

Beboerrådet gav under samtalen bl.a. udtryk for at være meget tilfreds med personalet og forstanderen på Parkvænget. Rådet oplyste desuden at beboerne på bostedet generelt har det fint med hinanden. Der var endvidere i beboerrådet stor tilfredshed med forløbet af dagligdagen på bostedet.

I forbindelse med inspektionen anmodede jeg skriftligt om udlån af bostedets skriftlige materiale vedrørende magtanvendelse foretaget i 2006 og 2007 i henhold til serviceloven (nærmere bestemt i henhold til afsnit V, kapitel 21, i lovbekendtgørelse nr. 699 af 7. juni 2006 om social service og bekendtgørelse nr. 1109 af 12. december 2003 om magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten over for voksne efter kapitel 21 i lov om social service for så vidt angår magtanvendelserne foretaget i 2006 og i henhold til afsnit VII, kapitel 24, i lovbekendtgørelse nr. 58 af 18. januar 2007 om social service og bekendtgørelse nr. 789 af 6. juli 2006 om magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten over for voksne samt om særlige sikkerhedsforanstaltninger for voksne og modtagepligt i boformer efter serviceloven for så vidt angår magtanvendelser foretaget i 2007). Jeg bad om højst 10 sager.

Jeg modtog to indberetninger fra den 16. januar 2007 og en ansøgning af 13. november 2007 om godkendelse af fortsat brug af personlig alarm. Indberetningerne og ansøgningen vedrører to forskellige beboere.

Efter min anmodning om udlevering af handleplaner (jf. § 141 i serviceloven) modtog jeg endvidere kopi af to sådanne planer der er udarbejdet for to af Parkvængets beboere. Jeg modtog også økonomiske aftaler for disse to beboere.

Forud for inspektionen modtog jeg forskelligt materiale vedrørende Parkvænget. Dette materiale omfatter bl.a. bostedets drifts- og udviklingsaftale, Glostrup Kommunes tilsynsrapport vedrørende tilsyn foretaget den 20. juni 2007, en samarbejdsaftale mellem Parkvænget og Psykiatrisk Center Glostrup, en vejledning til kriseplan ved vold eller trusler om vold i Parkvænget, diverse personalepolitikker, notat om kørselsordning, notat om kosttilbud, notat om nøgler til Parkvænget, en vejledning vedrørende beboerøkonomi, en vejledning om rengøring, en aktivitetsplan for Parkvængets årlige selvevaluering, en vejledning for respektfuld kommunikation og bostedets medicinpolitikker.

Efter inspektionen har jeg fra Glostrup Kommune modtaget kommunens retningslinjer af 11. april 2007 for tilsyn med kommunens bosteder.

Denne rapport har i en foreløbig udgave været sendt til Parkvænget og Glostrup Kommune for at de kunne få lejlighed til at fremkomme med eventuelle bemærkninger om faktiske forhold som rapporten måtte give anledning til. Parkvænget og Glostrup Kommune har i et samlet brev af 22. august 2008 fremsat nogle bemærkninger der er indarbejdet i denne rapport.

2. Generelt om Parkvænget

Parkvænget er et socialpsykiatrisk botilbud for voksne sindslidende. Målgruppen er overvejende personer med en svær sindslidelse samt nogle få med en gerontopsykiatrisk lidelse.

Bostedet er oprettet efter § 92 i den tidligere gældende servicelov (§ 108 i den nye servicelov). Denne bestemmelse omfatter boformer til "længerevarende ophold til personer, som på grund af betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne har behov for omfattende hjælp til almindelige, daglige funktioner eller pleje, omsorg eller behandling, og som ikke kan få dækket disse behov på anden vis". Ifølge "Tilbudsportalen" er Parkvænget etableret som socialpsykiatrisk boform i 2001. (Efter servicelovens § 14, stk. 1, skal bl.a. boformer som Parkvænget registreres på Til-

budsportalen, og dette skulle ske inden den 1. april 2007, jf. lovens § 189, stk. 4, og § 15, stk. 2, i bekendtgørelse nr. 780 af 6. juli 2006 om Tilbudsportalen).

Bostedet har siden kommunalreformens ikrafttræden den 1. januar 2007 hørt under Glostrup Kommune. Det hørte før det tidspunkt under Københavns Amt.

Af punkt 4.3. i kommunens drifts- og udviklingsaftale 2007 for Parkvænget fremgår det bl.a. at der i første kvartal af 2007 skulle udarbejdes en beskrivelse af Parkvængets vision og ambitioner på sigt. Videre fremgår følgende:

”I den nye situation er det væsentligt, at Parkvænget vurderer fremtidens behov for de nuværende tilbud i Parkvænget. Det kan være nødvendigt at udarbejde en strategi med hensyn til eventuelle nye tilbud eller for at ændre/tilpasse tilbuddene. Parkvængets position i forhold til institutioner, der ligger i andre kommuner, og som pt. har (delvist) sammenlignelige tilbud, skal også overvejes. Sluttelig skal samarbejdsmuligheder og sammenhæng med Glostrup Kommunes tilbud på det socialpsykiatriske område undersøges.

...”

Jeg beder kommunen om at sende mig den nævnte beskrivelse af Parkvængets vision og ambitioner.

Parkvænget har plads til 56 beboere som er fordelt i fire boenheder med 14 boliger i hver enhed. Af drifts- og udviklingsaftalen for 2007 fremgår det at to af beboerne indgår i såkaldte enkeltmandsprojekter.

Hver beboer har et værelse med eget bad og toilet. Herudover er der fællesarealer i hver af boenhederne og fællesarealer for hele huset. Hver boenhed har en fast tilknyttet personalegruppe.

På tidspunktet for inspektionen fordelte beboerne sig med ca. 1/3 kvinder og 2/3 mænd. Aldersmæssigt fordelte beboerne sig på det tidspunkt mellem 28 og 78 år.

Parkvænget var i 2007 normeret til 70 fuldtidsstillinger der efter det oplyste blev varetaget af 80 ansatte, og arbejdet er organiseret i teams. Der er således fire beboerteams, et husassistentteam, et køkkenteam og et aktivitetsteam. Det samlede budget for 2007 var ifølge Drifts- og Udviklingsaftalen ca. 34 ½ mio. kr.

3. Bygningsmæssige forhold

Parkvænget er en hesteskoformet bygning med fladt tag opført (i 1967) i beton og visse steder med træfacade. Bygningen har to etager samt en delvis fritliggende kælder.

Bostedet, som er indrettet i et tidligere plejehjem, er beliggende på en større grund i et villakvarter i det nordøstlige Glostrup. Bostedets have støder op til et areal med nyttelhaver.

Bostedet er ikke umiddelbart indrettet på en handicapegnet måde da pladsen på værelser og badeværelser er begrænset. Der er dog slisker udenfor bygningen og ingen dørtrin indenfor.

Bostedet består af fire enheder som har navn efter de fire årstider (Forår, Efterår, Vinter og Sommer). På hver enhed er der som nævnt ovenfor, 14 beboere der hver har et værelse på ca. 22 m² inkl. eget bad og toilet. De yngste beboere har værelser på Forår, de midaldrende har værelser på Sommer og Efterår, og de ældste beboere har værelser på Vinter.

Under rundgangen havde vi lejlighed til at besigtige alle fire enheder, herunder køkkener, opholdsrum, gangarealer samt enkelte af beboernes boliger. Desuden blev vi vist rundt i de arealer der er fælles for hele huset, og endelig så vi kælderetagen i det afsnit der kaldes "Coloritten" hvor der bl.a. andet er en café, et motionsrum og fire værksteder.

Administration, køkken og fællesrum for hele huset er placeret i den tværliggende bygning i "hesteskoen", de fire beboelsesenheder er placeret i henholdsvis stueetage og 1. sal i de to udgående længer, og Coloritten er som nævnt placeret i kælderen.

Vi inspicerede kun i begrænset omfang udendørsarealerne.

På bostedet er installeret et særligt anlæg som sørger for en genrensning af luften samtidig med at varmen i huset bevares.

Af punkt 2 i kommunens tilsynsrapport fremgår følgende om rengøringen på Parkvænget:

"Rengøringen på fællesarealerne varetages af Parkvængets [hussassistent]er]. Rengøringen på beboerstuerne varetages af personalet i enheden eller rengøringspersonalet efter aftale. Beboerne søges hvor det er relevant og muligt inddraget i rengøringen, ikke mindst i egen bolig.

...

Beboerne tilbydes rengøring en gang ugentlig og ved behov. [...] Beboeren fastsætter selv sin rengøringsstandard idet personalet i den forbindelse er motiverende for en sund levevis og i øvrigt i sidste ende opmærksom på omsorgsforpligtelsen, hvis en beboer ikke ønsker, at der gøres rent på værelset.”

På forespørgsel oplyste lederen af Parkvænget at hver enkelt beboer naturligvis selv bestemmer over sin bolig. Den enkelte kan således bestemme at vedkommende vil bo rodet. Imidlertid mener lederen videre at omsorgspligten fører til at bostedets personale – mod pågældendes vilje – kan gøre rent i den enkelte beboers bolig mv. så vedkommende ikke udsættes for sundhedsfarlige forhold. Jeg forstod at personalet først og fremmest prøver med overtalelse og lignende før der tvangsrengøres.

Jeg har ingen bemærkninger til denne holdning.

Rengøringsstandarden i fælleslokalerne var i øvrigt god, og jeg har heller ingen bemærkninger til rengøringsstandarden i de boliger som jeg besøgte.

3.1 Fælles arealer, herunder havestuen

Lige inden for hovedindgangen fører en bred trappe op til selve bostedet. På væggen til venstre for hoveddøren hænger et stort farverigt maleri der blev lavet af beboere, pårørende og personale den dag hvor bostedet blev indviet. Til højre hænger en del af beboernes postkasser.

Lige oven for trappen er døren ind til den fælles spisesal og i forlængelse heraf centralkøkkenet hvor den varme mad og frokosten bliver tilberedt. Disse faciliteter inspicerede jeg ikke, bl.a. på grund af at der på tidspunktet for inspektionen blev afholdt et kursus i kost og motion i spisesalen. Jeg fik dog oplyst at spisesalen ud over at blive brugt til kursuslokale også bliver brugt til ”almindelig” spisning for de beboere der ønsker det og til festlige lejligheder.

For så vidt angår centralkøkkenet er følgende bl.a. anført i punkt 1 i kommunens tilsynsrapport for tilsyn foretaget den 20. juni 2007:

”...

En udbygning af de eksisterende køkkener og nedlæggelse af centralkøkkenet kunne være en mulighed for yderligere at styrke en udvikling væk fra det institutionsprægede tilbud. En sådan ændring vil samtidig have en stor indvirkning på husets øvrige driftsforhold.

[...] – ligesom den centrale køkkenfunktion er en udfordring i forhold til arbejdet med dagligdagsfunktioner. ”

Jeg beder Parkvænget om at redegøre nærmere for hvilken betydning den centrale køkkenfunktion har for beboerne.

I forlængelse heraf beder jeg Glostrup Kommune oplyse om kommunen har planer om at nedlægge centralkøkkenet og udbygge enhedernes køkkener.

For så vidt angår dette punkt henviser jeg i øvrigt til punkt 3.3.4.

I den tværliggende bygning er også placeret en stor opholdsstue, kaldet havestuen, hvor der for eksempel kan spises og ses tv. Der er store vinduer og døre ud til en stor terrasse og et haveareal. Gulvet på gangen og i havestuen er lyst parketgulv, og væggene er malet hvide. Der er opstillet træstole og træborde med glasplader hvor beboere og personale kan spise, og der er også lænestole og sofaborde. På alle bordene stod der friske blomster. Rundt omkring i havestuen og på gangen står der grønne planter og lystestager, og i havestuen er der desuden opstillet et klaver. Udover muligheden for at spise og opholde sig i havestuen, er det også her beboere til hverdag kan deltage i fælles morgengymnastik.

Ledelsens kontorer er placeret på hver side af havestuen. Jeg fik oplyst at grunden til denne placering er at ledelsen af Parkvænget har stor fokus på at være synlig og tilgængelig for beboerne.

Længere nede ad gangen til højre ligger der et mødelokale.

Overalt i fællesarealerne var der pænt, ryddeligt og rent.

3.2 Beboernes boliger inkl. badeværelser

På hver af de fire enheder er der en lang, bred gang med indgang til hver enkelt beboers bolig. Alle boligerne har udover et værelse også en lille entré med adgang til eget bad og toilet. Som nævnt ovenfor udgør hver bolig inkl. entréen, bad og toilet ca. 22 m².

Af punkt 1 i Glostrup Kommunes tilsynsrapport for tilsyn udført den 20. juni 2007 fremgår følgende vedrørende det kommunale tilsyns opfattelse af størrelsen på værelserne:

”Værelsernes størrelse indebærer nogen vanskelighed for at opbevare alle brugerens (eller medarbejdernes) hjælpemidler. Hvor problemet findes søges det løst ved at anvende gangareal eller kælderen (for de ting som kan henstilles – eller kun skal bruges sjældent).

...

Alt i alt vurderes det, at de fysiske rammer på Parkvænget er tilfredsstillende og indrettet med tanke for brugernes behov. Det bemærkes samtidig, at boligerne ikke svarer til de standarder, som Glostrup Kommune har fastsat for nybyggeri – ...”

Ved siden af hver dør er opsat et navneskilt.

Det blev oplyst at beboerne selv er med til at indrette deres bolig og beboernes egen stil, smag og interesser trådte da også tydeligt frem på de boliger jeg inspicerede på enhederne Vinter, Forår og Efterår.

Den personlige indretning af de enkelte boliger giver rummene et hyggeligt og hjemligt præg. Boligerne, deres indretning og rengøringsstandarden på disse giver mig ikke anledning til bemærkninger.

I kommunens tilsynsrapport er det nævnt at det følger af Parkvængets vedligeholdelsesplan at beboerne får tilbud om at få istandsat deres boliger hvert 5. år.

På alle værelser er der brandalarmer som ifølge tilsynsrapporten er direkte tilknyttet brandstationen og fungerer ved at vise fra hvilken del af bostedet alarmen er udløst.

Beboernes badeværelser, som er forholdsvis nyistandsatte, er udstyret med hvid sanitet (toilet samt håndvask), en bruseniche, et lille hængeskab og et spejl over håndvasken. Vægge og gulv er belagt med henholdsvis hvide og grå fliser.

Jeg har ingen bemærkninger til badeværelserne.

3.3 Fællesarealerne på de enkelte enheder

3.3.1 Forår

På enheden Forår er der et stort åbent køkken/alrum. Det er et stort lyst rum hvor beboerne kan sidde sammen, spise og hygge sig. Selve køkkenet er udstyret med lyse køkkenelementer, skabe og diverse hårde hvidevarer. Der står et stort spisebord og to

mindre borde med tilhørende stole. På inspektionstidspunktet stod der lysestager til fyrfadsllys på bordene og planter i vindueskarmene.

Den brede gang i enheden har lyst parketgulv, dog er der linoleumsgulv for enden. Væggene er gule hvilket repræsenterer forår, og dørene indtil boligerne er malet hvide. Der er små siddegrupper, skabe, billeder på væggene og grønne planter på gulve og hylder. Der hænger også en stor opslagstavle på væggen med meddelelser af forskellig art. Loftet på gangen er indrettet således at der både kommer lys fra lamperne ud til siden og direkte ned ved hjælp af en lang og bred træliste. For enden af gangen er der et personalekontor.

I trappeopgangen der fører fra forårsenheden til efterårsenheden, hænger et stort farverigt vægtæppe som en af beboerne har lavet.

3.3.2 Efterår

Denne enheds fælleskøkken findes i et lille lokale ud til gangen. Det er udstyret med hvide køkkenelementer, skabe og diverse hårde hvidevarer. I køkkenet står et stort spisebord med tilhørende stole. På inspektionstidspunktet stod der blomster i vindueskarmen. Der er ikke plads til at alle beboere kan sidde og spise samtidig i køkkenet. Der er til gengæld – ved siden af køkkenet – indrettet et opholdsrum som er indrettet med et sofabord, tre sofaer, et mindre bord i hjørnet, et stort fjernsyn, billeder på væggen og lysestager til fyrfadsllys. På inspektionstidspunktet stod der en skål med forskelligt frugt på bordet og planter på gulvet og i vindueskarmen.

Den brede gang på enheden har samme slags lyssætning i loftet som Forår. Der hænger også mindre lamper rundt omkring på væggene. Nogle af væggene er malet gule, men den dominerende farve er orange hvilket repræsenterer efterår. Gulvet er af lyst parket, og dørene ind til boligerne er hvide. To steder på gangen står en lille sofa-gruppe med sofaer, lænestole og et sofabord med stearinlys på. Over den ene sofa-gruppe er der opsat en hylde med to grønne planter og forskelligt nips. Over den anden sofagrube er der en hylde med nogle enkle, kunstneriske genstande. Længere nede af gangen hænger der flere hylder med blomster og forskelligt nips, og der står grønne planter på gulvet flere steder. På den ene væg er en magasinholder med hel-seblade.

3.3.3 Vinter

Enheden har et lille køkken udstyret med hvide køkkenelementer, skabe, diverse hårde hvidevarer og et stort spisebord med seks stole. På inspektionstidspunktet stod der en skål med frugt og to fyrfadslysteager med lys i på spisebordet. Der er ikke plads til

at alle beboere kan sidde og spise samtidig i køkkenet. Der er derfor ligesom på enheden Efterår indrettet et lille opholdsrum. Dette rum ligger i den modsatte ende af enhedens gennemgående gangareal.

Den brede gang i enheden er udstyret med lænestole og sofaer langs væggen. Der hænger skabe med lamper og blomster og reolsystemer med forskellige spil. Der er også malerier og små lamper på væggene. Lyssætningen er derudover den samme som på de øvrige enheder. Gulvet er belagt med lyst parket, og væggene er malet i en blå farve (repræsenterende vinter). Dørene ind til boligerne er ligesom på de øvrige enheder malet hvide. For enden af gangen hænger der et stort spejl.

3.3.4 Sommer

Enheden Sommer har ligesom Forår et stort køkken/alrum som ligger ved den ene ende af gangen. Der er to spiseborde og en hyggeklub med sofaborde og sofaer. Der er som på de øvrige enheder hvide køkkenelementer, skabe og diverse hårde hvidevarer.

Den brede gang på enheden har lyst parketgulv, og væggene er henholdsvis mintgrønne og løvgrønne (repræsenterende sommer). Dørene til boligerne er malet hvide. Også her er der lamper i loftet opsat under en bred træliste. Derudover er der på væggene opsat små lamper. Flere steder på gulvet står der grønne planter. Ligesom på de øvrige enheder er der lænestole og borde stillet op langs væggen. På væggen hænger der skabe, hylder og malerier. For enden af gangen er der en lille hyggeklub med en sofa og et sofabord med en lille blomst og store grønne planter på gulvet.

Alle fællesarealer, herunder de brede gange på de enkelte enheder, har en hyggelig atmosfære og indretning som indbyder til ophold.

Som nævnt ovenfor er de fælles opholdsarealer på Vinter og Efterår opdelt i en lille opholdsstue og et lille køkken. Ledelsen og beboerrådet oplyste under inspektionen at de små fællesarealer på disse enheder giver anledning til problemer idet alle 14 beboere f.eks. ikke kan spise på samme tidspunkt i køkkenet. De har heller ikke mulighed for at opholde sig i opholdsstuen på samme tid. Disse problemer har bl.a. resulteret i at beboerne på Efterår altid spiser i havestuen.

Jeg beder Glostrup Kommune oplyse om kommunen har planer om at lave køkkenalrum på disse enheder så beboerne her får lige så gode forhold som beboerne på

Sommer og Forår har. Jeg henviser i øvrigt til sammenhængen med mit spørgsmål i punkt 3.1.

3.4 Enhedernes vaskerum

Hver enhed har et lille vaskeri hvor de beboere der er i stand til det – sammen med det pædagogiske og sundhedsfaglige personale – kan vaske eget tøj mm. Vaskerierne er belagt med lyse fliser på væg og gulv. Der er en vaskemaskine og en tørretumbler samt et tørrestativ. På den ene væg hænger der et skema hvor man kan se hvem der skal vaske på hvilke tidspunkter.

3.5 Coloritten mv.

I kælderen ligger aktivitetsdelen Coloritten. Det blev nævnt at der er mest liv i denne del af bostedet i dagtimerne – særligt i forbindelse med de fortløbende kurser. I cafeen som også ligger i kælderen, er der liv på den ugentlige åbningsaften og i weekenderne.

Kælderen består bl.a. af to gange der mødes i en 90 graders vinkel. Den ene gang har hvide vægge, og gulvet er mørkmalet betongulv. Gangen som er relativt bred, er ind delt i mindre aflukker hvor der er opstillet henholdsvis et bordtennisbord, et billardbord, et cafébord med stole omgivet af to akvarier og en boksepude.

I et lokale som ligger ud til denne gang, er bostedets store vaskeri hvor husassistenter vasker bostedets linned samt de mest dårlige beboeres tøj mv.

Den anden gang har lyst linoleumsgulv og blå og hvide vægge. På væggene hænger der flotte farverige malerier, og der står flere udstillingsmontrer i glas med diverse billeder og kreative installationer. For enden af gangen er et bordfodboldspil.

Der hvor de to gange mødes, er der indrettet en lille, hyggelig café bag en glasvæg med en glasdør. Der er små caféborde med blomster, og langs disken står der barstole. På væggen hænger der tavler med priser på forskellige varme og kolde drikke. Lige udenfor caféen hænger et skilt med åbningstider.

I de lokaler der er tilknyttet Coloritten, er der indrettet forskellige aktivitetsrum.

Et lokale er indrettet som musikrum. Lokalet er totalt lydisoleret. Her står forskellige instrumenter mv. Der er bl.a. forskellige slags trommer, el-guitarer, højttalere og mikrofoner.

I et andet lokale er der indrettet et motionsrum. Personalet har som personalegode mulighed for at træne 1 time ugentligt i arbejdstiden og ubegrænset efter arbejdstid når motionsrummet er ledigt. Herudover kan personalet træne sammen med beboerne som en del af den pædagogiske målrettede indsats.

Væggene i motionsrummet er hvide, og på en væg er der opsat en ribbe. På en anden væg hænger der håndvægte i forskellige størrelser. Rundt omkring i lokalet er der adskillige motionsredskaber, herunder løbebånd, motionscykel og crosstrainer. På væggen hænger der instruktioner til de forskellige redskaber. Ved døren er der en lille håndvask med et spejl over. Der er plads til 3-4 personer ad gangen i motionsrummet.

I Coloritten findes også et værksted. Det er inddelt i fire sammenhængende lokaler der kan anvendes til forskellige formål. Lokalet længst til venstre er indrettet som malerværksted. Der står staffelier med malerier, og der hænger også flotte malerier på væggene. Midt i rummet er der et stort bord med en masse pensler og malerbøtter. I et reolsystem ved den ene væg er der flere malerbøtter og forskellige andre materialer.

I lokalet ved siden af, som også er det rum man først kommer ind i når man træder ind i værkstedet, er der et stort bord. Der er forskelligt værktøj og maskiner, herunder slibemaskiner og polermaskiner. Her kan der bl.a. arbejdes med glas, keramik, sølv og smykker. I det ene hjørne er der en lille køkkenniche med en vask, to kogeplader, en kaffemaskine og en el-kedel.

I det tredje lokale kan der sys og laves smykker mv. I midten af rummet står et stort bord, og på den ene væg er der hylder med blade, kasser, sytråd i forskellige farver og en symaskine. På en anden væg er et reolsystem med kasser med bl.a. garn i forskellige farver, mere sytråd og forskelligt slags stof. Der står endvidere en gine som tøjet kan prøves på.

Det sidste lokale er indrettet til computerrum. Her er der computerborde med seks computere og bordlamper. På væggen hænger hylder med printere.

Alle rummene er lyse og forholdsvis store med mange udfoldelsesmuligheder. Bl.a. kan man også arbejde med læder ved at trække "læderværkstedet" ud fra et af skabene.

Kælderen var meget velholdt, og lokaliteterne i Coloritten gjorde alt i alt et godt indtryk.

3.6 Udendørsarealer

Bostedet Parkvænget er i en vis udstrækning omkranset af havearealer.

Under inspektionen fik jeg lejlighed til at se en mindre have der ligger ud for værkstedet i Coloritten. Det er en såkaldt sansehave med mange forskellige blomster, buske og træer. Haven er omkranset af en hæk. Gennem haven løber et lille stisystem af fliser, og rundt omkring står der havebænke på mindre arealer belagt med småsten.

Fra den fælles opholdsstue (havestuen) er der udgang til en stor terrasse og tilhørende haveareal omkranset af en hæk. På terrassen er der placeret store krukke, og på græsset er der buske og store træer. Der er endvidere et foderbræt til fugle og en dam med fisk (som dog i vinterhalvåret flyttes ind i akvarierne i kælderen). Langs fliserne er der flere steder havelamper.

Det blev oplyst at havearealerne passes af en pedel.

Havearealerne virker nydelige og velholdte.

4. Beboerne

4.1 Funktionsniveau mv.

Målgruppen for Parkvænget er ifølge tilsynsrapporten (for tilsyn foretaget den 20. juni 2007) alment sindslidende med behov for særlig social støtte og rehabilitering. Hovedparten af beboerne har en diagnose inden for det skizofrene spektrum, og sygdommen har i de tilfælde hidtil haft en kronisk karakter. Beboerne har behandlingsbehov i form af opfølgning på den psykiatriske behandling, og de har behov for at der er personale som kan kontaktes på alle tider af døgnet.

I kommunens tilsynsrapport nævnes endvidere at Parkvænget vurderer at der aktuelt er en tendens til en øget tilgang af beboere med skizofreni/skizotypiske sindslidelser og samtidige demensproblematikker.

Som nævnt ovenfor er beboerne på Parkvænget inddelt – efter alder – i fire enheder. Beboerne var på tidspunktet for kommunens tilsyn den 20. juni 2007 i alderen 28 til 78 år. De to største alderskoncentrationer er én på beboere med en alder op mod eller omkring de 40 år og én med beboere i 50-årsalderen.

Godt halvdelen af beboerne har boet på Parkvænget siden opstarten af bostedet i 2001. Det fremgår af tilsynsrapporten at gennemsnitligt tre beboere om året flytter fra bostedet. Disse beboere (gen)indlægges eller flytter til egen bolig, andet botilbud eller bostøtteordning. Yderligere ca. tre beboere dør om året.

Alle beboerne kan tale og forstå det talte sprog. Det er dog ikke alle der har dansk som modersmål. Det blev således nævnt at flere af beboerne på Parkvænget har en anden etnisk baggrund end dansk. Dette har ifølge ledelsen ikke givet anledning til problemer. Det blev i den forbindelse nævnt at de pårørende til disse beboere fuldt accepterer at Parkvængets personale har kompetencen til at kunne hjælpe beboerne.

På inspektionstidspunktet havde Parkvænget fem beboere med fysiske handicaps, heraf tre heltidskørestolsbrugere.

I kommunens tilsynsrapport er det nævnt at Parkvængets grundopfattelse er at alle kan udvikle sig når der skabes tryghed og relationer. Parkvænget anvender derfor "relationsarbejde" som metode.

På Parkvængets hjemmeside www.parkvaenget.dk er følgende anført om bostedets målsætning:

"I Parkvænget opfattes mennesket som unikt med sin egen individualitet. Mennesket er en helhed der indeholder en fysisk - psykisk - social - og åndeligt/kulturel dimension. Mennesket er desuden et socialt individ, som kun er noget i kraft af sit samspil med andre, og afhængighed af andre.

Mennesket har ansvar for egne handlinger og kan gives ansvar. Mennesket er ikke ufejlbarligt, men er påvirket af sine tanker, vilje og følelser. Menneskets liv er altid i bevægelse og præget af omstændighederne. Mennesket er som udgangspunkt godt og vil andre det godt. Mennesket handler med de bedste hensigter og yder det bedste det kan.

Derfor vil vi:

- Møde dig med venlighed, respekt, høflighed og omsorg.
- Støtte og vejlede dig i at få indflydelse på dit eget liv og give dig mulighed for at bruge din indflydelse i hverdagen.
- Skabe trygge rammer omkring dig og dine aktiviteter.
- Bidrage til et tillidsfuldt forhold mellem dig, dine pårørende og personalet i Parkvænget."

Under inspektionen blev dette uddybet med at Parkvænget tror på at mennesker "vokser" og udvikler sig hvis man tror på deres ressourcer. Dette indebærer at personalet på Parkvænget er meget bevidst om hver enkelt beboer, og at personalet som følge heraf arbejder meget individorienteret.

Det blev under inspektionen videre oplyst at Parkvænget bestræber sig på at være meget lydhøre overfor beboernes ønsker, og at personalet således tager afsæt i hvad beboerne gerne vil. Dette betyder bl.a. at personalets arbejdstid er reguleret efter hvornår beboerne har mest behov for hjælp og støtte. Dette har bl.a. resulteret i at der er mest personale på arbejde midt på dagen fordi de fleste beboere ønsker at sove længe. Et andet eksempel på at der tages afsæt i beboernes ønsker finder man i punkt 3 i Parkvængets lokale vejledning om korrekt uddeling af medicin hvoraf følgende fremgår:

”Det rigtige tidspunkt for uddeling af medicin skal tilpasses den enkelte beboer. Det skal tilstræbes, at lægen ordinerer medicinen på tidspunkter, der er tilpasset den enkelte beboers ønsker og daglige aktiviteter.”

Parkvænget forsøger at skabe et liv som ligner det liv der leves i det omgivende samfund. Som eksempel herpå blev nævnt at beboerne som udgangspunkt ikke får fysioterapeutisk behandling men at de i stedet går i bostedets motionsrum hvor de hver især får lavet et individuelt træningsprogram. Det er en fysioterapeut der laver disse programmer.

4.2 Medicin, læge mv.

Alle beboere på Parkvænget modtager receptpligtig medicin.

Nogle af beboerne får hjælp til indtagelse af medicinen hvorimod andre selv administrerer deres medicin ved hjælp af færdigpakkede doseringsæsker/poser. Parkvænget får ifølge tilsynsrapporten dosispakket medicin fra apoteket til de beboere der er i stabil medicinering.

Medicinen opbevares enten i beboerens egen aflåste boks i boligen eller i et medicinskab på afdelingen.

Jeg beder bostedet oplyse om beboerne selv betaler for deres medicin, og om de får kronikertilskud.

Jeg har fra bostedet modtaget kopi af Parkvængets politikker på medicinområdet. Det drejer sig om lokale administrative vejledninger om 1) korrekt overførelse af medicinordination, 2) korrekt opmåling af medicin, 3) korrekt uddeling af medicin, 4) håndtering af medicin p.n. og 5) registrering af og opfølgning på utilsigtede hændelser ved medicinhåndtering.

Det fremgår af tilsynsrapporten at Parkvænget udskriver medicinskemaerne for ikke at være for sårbare ved nedbrud af systemet.

På inspektionstidspunktet virkede den elektroniske patientjournal ikke, og af den grund udskrev Parkvænget på dette tidspunkt medicinskemaerne for at anvende disse til dokumentation af medicinudleveringen.

Jeg har gennemgået de forskellige politikker som efter min opfattelse viser at Parkvænget gør meget for at undgå fejlmedicinering.

Det er hver beboers egen praktiserende læge eller tandlæge, de til bostedet tilknyttede psykiatere, speciallæge eller vagtlæge der ordinerer medicinen til den pågældende beboer.

Parkvængets sundhedsfaglige personale og den del af det pædagogiske personale der har medicinkursus, overfører omhyggeligt ordinationerne til hver enkelt beboers medicinskema.

Apoteket leverer doseringsposer med opmålt medicin til 14 dage ad gangen. Anden medicin opmåles af Parkvængets sundhedsfaglige personale for en uge ad gangen i doseringsæsker. Personalet på bostedet fører omhyggelig kontrol med at apotekets og egen opmåling af medicin er korrekt.

Parkvænget lægger vægt på at opmålingen af medicin skal foregå uforstyrret. Det er endvidere vigtigt at der ved uddelingen af medicin er ro og tid til at beboeren kan stille spørgsmål om medicinen.

Der er i de forskellige politikker endvidere nøje redegjort for hvilken del af personalet på bostedet der har kompetence til opmåling og uddeling af medicin.

Det blev under inspektionen oplyst at Parkvænget afleverer restmedicin til apoteket når udløbsdatoen er overskredet, hvis en beboer dør eller hvis den pågældende medicin ikke længere skal benyttes. Parkvænget får kun i særlige tilfælde en kvittering for den tilbageleverede medicin.

Jeg anførte under inspektionen at Parkvænget efter min opfattelse – for at undgå eventuel tvivl om hvad der sker med restmedicin og heraf følgende uberettigede mistanker – bør sikre sig en kvittering fra apoteket. En mulig løsning kan være at Parkvænget selv skriver op hvad der bliver afleveret og anmoder om apotekets kvittering herfor, for eksempel i form af et stempel.

Jeg anbefalede Parkvænget at overveje at indføre en sådan form for kontrol med restmedicinen så der ikke kan ske misbrug og omsætning af medicin. Jeg beder om oplysning om hvad min anbefaling har givet anledning til.

Jeg har efterfølgende fået oplyst fra bostedet at beboerne selv vælger egen praktiserende læge for så vidt angår behandlingen af somatiske lidelser.

Under min inspektion samme dag af Distriktspsykiatrien i Glostrup/Albertslund fik jeg oplyst at den psykiatriske overlæge fra denne distriktspsykiatri varetager det psykiatriske tilsyn med beboerne på Parkvænget i samarbejde med den psykiatriske overlæge fra Distriktspsykiatrien i Hvidovre. De to overlæger har opdelt enhederne mellem sig og fører tilsyn hver anden uge. Herudover har personalet på Parkvænget også mulighed for akut at tilkalde en af overlægerne. Dette fremgår også af samarbejdsaftalen (fra juni 2006) mellem Psykiatrisk Center Glostrup og Parkvænget. Under inspektionen blev jeg oplyst om at Region Hovedstaden var i færd med at lave nye aftaler på dette område med kommunerne i regionen.

Regionen har i forbindelse med den nævnte inspektion af distriktspsykiatrien sendt en kopi af den nye samarbejdsaftale til mig. Aftalen er dateret februar 2008 og er i realiteten identisk med den tidligere aftale.

For så vidt angår forhold af gerontopsykiatrisk art, er det en læge fra gerontopsykiatrisk afdeling på Psykiatrisk Center Glostrup der varetager tilsynet med beboere der har behov for denne særlige psykiatriske bistand.

Ifølge de nævnte samarbejdsaftaler (fra 2006 og 2008) samarbejder Parkvænget også med Psykiatrisk Center Glostrup i forbindelse med eventuel indlæggelse af beboere. Herudover er det bl.a. også nævnt at der hvert halve år afholdes samarbejds møder mellem Parkvængets ledelse og ledelsen af den relevante afdeling på psykiatrisk center og de tilknyttede psykiatere fra distriktspsykiatrien.

Under inspektionen oplyste Parkvængets ledelse at det psykiatriske tilsyn sker over ca. to timer om ugen. Efter ledelsens opfattelse fungerer det psykiatriske tilsyn umiddelbart godt.

Det blev i den forbindelse oplyst at de tilsynsførende overlæger ikke er aktivt opsøgende overfor samtlige beboere, herunder heller ikke alle de medicinerede beboere. Kun hvis der er igangsat en ny behandling i forhold til en beboer, bliver denne beboer automatisk tilset. Det er personalet på Parkvænget der tilser, om den enkelte beboer har det godt, og dette personale gør så psykiateren opmærksom på bekymrende for-

hold, herunder hvis en beboer pludselig opfører sig anderledes end normalt. Der er især tre af sygeplejerskerne som har denne funktion da de tidligere har arbejdet på psykiatriske afdelinger og kender til de signaler for adfærdsændringer som beboerne kan have.

Det blev tillige oplyst at Parkvængets ledelse er af den opfattelse at i de tilfælde hvor overlægerne er bekendt med et nyt medicinsk produkt som måske vil være relevant at bruge i forhold til én eller flere bestemte beboere, så vil den eller disse beboere blive tilset.

Under min samtale med beboerrådet på Parkvænget oplyste en af repræsentanterne at det efter hans opfattelse kan være svært for dem der har det dårligt at bede om at få besøg af psykiateren. Denne beboer mener således ikke at tilsynskonsulenterne er opsøgende nok.

Kommunens repræsentant oplyste i tilknytning til dette emne at tanken er at de nye samarbejdsaftaler mellem Psykiatrisk Center Glostrup og kommunerne skal indeholde en pligt for de psykiatriske tilsynskonsulenter til at være (mere) opsøgende overfor alle beboere.

Som nævnt ovenfor har jeg i forbindelse med en anden inspektionssag modtaget kopi af den nye samarbejdsaftale mellem Psykiatrisk Center Glostrup og Parkvænget. Heraf fremgår ikke en særlig pligt for psykiaterne til at være mere opsøgende overfor beboerne. Jeg beder Parkvænget og Glostrup Kommune redegøre for behovet for en mere opsøgende funktion.

4.3 Arbejde og fritid mv.

Det blev oplyst at 5 af beboerne på Parkvænget er beskæftiget i dagtilbud andre steder i kommunen. En enkelt beboer har et almindeligt arbejde. Resten af beboerne (og naturligvis også de allerede nævnte) har mulighed for at komme i Parkvængets eget aktivitetstilbud, Coloritten. Af kommunens tilsynsrapport fremgår det at der på tidspunktet for tilsynet (den 20. juni 2007) var 42 beboere der var aktive i aktiviteterne i Coloritten.

Nogle af aktiviteterne i Coloritten er gratis hvor der for andre aktiviteter opkræves en deltagerbetaling.

De beboere der kun deltager i aktiviteterne i Coloritten, får ikke et decideret miljøskift i løbet af dagen, idet Coloritten, som nævnt ovenfor, er placeret i bostedets kælder. Ledelsen anførte dog at beboerne oplever en form for miljøskift i og med at der er et andet personale i Coloritten.

Ledelsen oplyste endvidere at personalet i både Coloritten og i det øvrige bosted forsøger at motivere beboerne til at deltage i individuelle aktiviteter udenfor Parkvænget. Der er således f.eks. beboere der tager i varmtvandsbassin med fælles transport én gang om ugen.

Til trods for den stadige opfordring til at deltage i aktiviteter udenfor bostedet, er der imidlertid mange beboere der kun kommer i Coloritten. Ledelsen mener at det skyldes at beboerne i høj grad søger trygheden i Coloritten. Her kan de også bedre overskue at være når de har det dårligt.

Som anført i punkt 3.5 er der mest liv i Coloritten i dagtimerne og når der er tilrettelagt særlige kurser. Jeg går ud fra at denne "åbningstid" skyldes Parkvængets bestræbelser på at følge beboernes ønsker om selv at bestemme hvad de vil foretage sig og hvornår.

I Coloritten er der bl.a. mulighed for at mødes for at hygge sig med andre i en lille alkoholfri café der bliver passet af studerende udefra.

Et andet sted i Coloritten har beboerne mulighed for at udfolde sig musikalsk på diverse instrumenter i et totalt lydisoleret rum

I Coloritten er der også indrettet et trænings- og motionsrum med moderne fitnessredskaber. Rummet bliver benyttet meget. Det blev således oplyst at der på tidspunktet for inspektionen var 30 beboere der brugte rummet én til tre gange om ugen. Der er mulighed for at høre musik, men reglen er at hvis bare én af dem der træner, ikke ønsker musik, så slukkes der for anlægget.

Brugerne af træningsrummet får af en fysioterapeut udarbejdet et individuelt træningsprogram. Når et program er fastlagt, er det i vidt omfang det øvrige sundhedsfaglige eller pædagogiske personale der sørger for den videre vejledning. Der er ifølge tilsynsrapporten altid personale tilstede når motionsudstyret anvendes.

Udover træning i motionsrummet indeholder Colorittens trænings- og motionstilbud ifølge Parkvængets hjemmeside følgende:

- Fælles gymnastik
- Ældregymnastik
- Afslapningshold
- Løbeture
- Stavgang

- Varmtvandstræning
- Massage
- Kropsbevidsthedstræning

Der er som nævnt ovenfor endvidere flere kreativitetsrum i Coloritten. Her kan beboerne f.eks. lave forskellige former for malerier, keramik, smykker, sy tøj og arbejde med læder, glas eller træ.

I et lokale er der indrettet et computerrum med plads til 6 beboere ad gangen. En ansat i Coloritten oplyste at beboerne bl.a. bruger computerne til at indhente rejseinformationer, date og kommunikere med andre pr. mail. Herudover blev det nævnt at to af brugerne pt. benytter computeren til at skrive deres livshistorier. Det blev i øvrigt oplyst at flere af beboerne også råder over egne computere i deres egne boliger.

Der udbydes forskellige kursusforløb i Coloritten. Et sådant kursusforløb kan strække sig over 4 til 8 gange. Kurserne er i forskellige kreative fag, brugen af internet og tekstbehandling. Coloritten tilbyder også workshops med udgangspunkt i beboernes ønsker. På disse workshops fremstilles f.eks. stearinlys, bolsjer, sæbe, cremer og blomsterdekorationer.

Endelig blev det nævnt at der på Parkvænget jævnligt tilbydes kost- og motionskurser idet bostedet lægger vægt på at motivere beboerne til en sundere livsstil. I tilknytning til dette nævnte ledelsen at nogle beboere drikker meget cola og af og til får pizzaer leveret om natten.

Glostrup Kommune har i punkt 17 i sin tilsynsrapport vurderet følgende om Parkvængets aktivitetstilbud:

”Parkvænget har et rigt udbud af aktiviteter og tilpasser disse efter beboernes ønsker. Den store fokus på fysisk aktivitet som man har erfaring for kan virke beroligende og endog reducere behovet for medicin hos nogle beboere. Desuden har mange beboere problemer med vægt, dels som følge af inaktivitet, dels som en bivirkning af den antipsykotiske medicin. Fysisk aktivitet kan være med til at fremme sundhed og velvære.”

En ansat i Coloritten fortalte under inspektionen at beboerne i høj grad bruger de ansatte i Coloritten til at snakke med. Den ansatte mente således at denne mulighed betyder at den enkelte beboer måske på den måde bliver lettet for nogle bekymringer.

Med mellemrum bliver der afholdt ferniseringer med beboernes kunstværker. Nogle af beboerne deltager i Sct. Hans-løbet hvor de forinden producerer trøjer med særlige motiver på.

Parkvænget råder bl.a. også over et spabad, en massagestol, et bordfodboldspil, et bordtennisbord, et billardbord samt en boksepude. I havestuen er der mulighed for at spille klaver.

Bostedet er som oplyst ovenfor i en vis udstrækning omkranset af havearealer. Med udgang fra Colorittens lokaler ligger en sansehøve hvor der er sat fokus på at stimulere beboernes høre- føle- syns- og lugtesanser. Nogle af beboerne sad udenfor i haven og malede malerier.

På terrasserne er der i sommerhalvåret placeret mange havemøbler. Beboerne opholder sig generelt set en del i haveområderne når det er godt vejr, og hver 14. dag i sommerhalvåret bliver der grillet.

Det blev under inspektionen oplyst at ingen af beboerne – trods opfordringer – er synligt interesserede i at være med til at passe havearealerne. Den ansatte der oplyste dette, mente at det måske er fordi at beboerne i vidt omfang er storbymennesker der ikke tidligere har haft have.

Af kommunens tilsynsrapport fremgår det at der hver 3. måned bliver afholdt arrangementer med dans og musik. Til disse arrangementer inviteres beboere fra andre bosteder til at deltage. Af et notat om Parkvængets kosttilbud fremgår det at der i september og oktober afholdes henholdsvis en fest for at fejre Parkvængets fødselsdag og en efterårsfest. I december afholdes julefrokost for personale og beboere. Herudover afholdes der i foråret en påskefrokost og en forårsfest.

Det fremgår ligeledes af tilsynsrapporten at bostedet arrangerer fisketure, byture, strandture og ture til museer og udstillinger. Turene arrangeres ud fra beboernes ønsker.

Parkvænget har to neutralt udseende busser til rådighed til ture ud af huset. Af notatet om kørselsordning fremgår det at busserne kan benyttes hvis én eller flere beboere gerne vil deltage i sociale aktiviteter der kræver personalets deltagelse. Kørselsordningen må således ikke sidestilles med taxakørsel hvor personalet blot er chauffør.

Ingen af beboerne deltager i den daglige madlavning som laves i et centralkøkken. Det er imidlertid muligt sammen med det pædagogiske personale at træne i madlav-

ning. Dette sker oftest i forbindelse med at beboeren skal udsluses til egen bolig. Træningen foregår i enhedernes køkkener.

Ledelsen oplyste at bostedet bestræber sig på at maden laves fra bunden af gode råvarer. Af et notat (fra oktober 2005) om kosttilbud fremgår det at der på hverdage er mulighed for at vælge mellem 2 menuer der skal vælges af beboeren ca. 2½ uge før. I spisestuen tilbydes herudover en blandet salat. I weekender og på helligdage er der kun én menu. På lørdage serveres kage og på søn- og helligdage serveres dessert. På lørdage kan beboerne desuden hente øl, sodavand og vin (med og uden alkohol) til hele weekenden. I kosttilbuddet indgår højst to genstande pr. beboer. Beboerne har mulighed for at invitere gæster til spisning. Bestilling af ekstra kuverter skal ske tre dage før. Beboere kan indgå en aftale med centralkøkkenet hvis de har særlige behov til kosten, f.eks. hvis de er diabetikere, under- eller overvægtige, vegetarer eller ønsker at følge en religions faste kostregler.

Under min samtale med beboerrådet nævnte én af repræsentanterne at maden generelt er rigtig god men at der om aftenen kun er et lille udvalg (af den kolde mad) at vælge mellem. Jeg bragte dette punkt op på mit afsluttende møde med ledelsen. Forstanderen oplyste at hun og personalet er bekendt med denne vurdering af aftensmaden, og at Parkvænget således allerede har fokus på dette spørgsmål.

Beboerne kommer med forslag til hvilke retter der skal sættes på menuen, og når en beboer har fødselsdag kan den pågældende vælge dagens menu (inkl. forret eller dessert) for resten af huset. Det fremgår endvidere af det nævnte notat om kosttilbud at beboerne i centralkøkkenets åbningstid har mulighed for her at hente ingredienser til kagebagning.

I forbindelse med inspektionen spiste jeg og mine medarbejdere et (fødselsdags)-måltid svarende til det som beboerne fik den pågældende dag. Maden var god. Beboerne kan vælge om de vil spise i den fælles spisestue, havestuen, enhedernes køkkener eller i deres egen bolig.

På Parkvænget må man godt holde kæledyr hvilket betyder at flere af beboerne har f.eks. fugle og kaniner. Det er ikke tilladt at have hunde og katte. Dette forbud skyldes hensyn til allergikere og hensynet til at nogle beboere er bange for dyr. Det blev oplyst at personalet holder øje med om beboerne magter at passe de dyr de har.

Ledelsen oplyste at alle de beboere der ønsker det, kan komme på ferie men at det ikke er alle beboere der har råd til det. Nogle beboere arrangerer selv deres feriemens andre arrangerer ferien i samarbejde med personalet. Ferierne kan foregå enten alene eller i grupper med personaleledsagelse. Feriemålene vælges efter den enkelte

beboers ønske og økonomiske formåen, og feriemålene er derfor vidt forskellige. Destinationer som Caribien, Paris og sommerhus i Danmark blev nævnt som eksempler på hvor beboere havde holdt ferie.

Ledelsen oplyste at miljøskiftet i forbindelse med afholdelse af ferie har stor betydning for nogle af beboerne. Personalet har således under ferierne konstateret at beboerne kan mere end både personalet og de selv tror.

Beboerne betaler for egne udgifter i forbindelse med ferien og eventuelle personaleudgifter bortset fra løn til personalet. Det blev oplyst at der laves ferieregnskab.

4.4 Beboernes økonomiske forhold

Beboerne på Parkvænget bevarer deres indtægtsgrundlag under opholdet på bostedet og skal betale for de ydelser som de får under opholdet. Nogle af disse ydelser er obligatoriske, mens andre er valgfrie således at betalingen følger forbruget.

På tidspunktet for inspektionen modtog alle beboerne pension (højeste førtidspension eller folkepension).

Beboernes økonomiske forhold varierer afhængigt af hvilken pension de modtager, og om de modtager førtidspension efter den nye pensionslov (der trådte i kraft den 1. januar 2003) eller den tidligere gældende pensionslov.

Beboerne betaler (som nævnt) for opholdet på Parkvænget, jf. servicelovens § 163, stk. 2. Efter denne bestemmelse fastsættes betalingen for beboere i botilbud efter lovens § 108, med udgangspunkt i bygningens omkostninger. Socialministeriet (nu Velfærdsministeriet) har i en bekendtgørelse nr. 1387 af 12. december 2006 fastsat nærmere regler om betaling for botilbud mv. Bestemmelserne er uddybet i Socialministeriets vejledning nr. 95 af 5. december 2006 om botilbud mv. til voksne, kapitel 15.

Det er kommunen der fastsætter betalingen for opholdet, og det sker på grundlag af boligens omkostninger og beboerens indtægt, jf. bekendtgørelsens § 5, stk. 1, og vejledningens punkt 183. Beboeren skal dog ikke betale mere end boligens omkostninger, jf. bestemmelsernes 2. pkt. Den nærmere beregning af boligens omkostninger og indtægtsgrundlaget er angivet i §§ 6 og 7 i bekendtgørelsen og i vejledningens pkt. 184 ff. Af bekendtgørelsens § 7, stk. 11, fremgår det at kommunen i ganske særlige tilfælde kan beslutte at nedsætte betalingen af hensyn til beboerens økonomiske forhold.

Ifølge den betalingsaftale fra 2006 som jeg modtog under inspektionen omfatter den obligatoriske del af beboernes betaling for opholdet husleje, varme og el.

De beboere der er tilkendt højeste førtidspension, betaler desuden en servicebetaling, dvs. betaling for den særlige service mv. der følger af opholdet. jf. servicelovens § 162, stk. 1. Det gælder dog ikke de beboere der er tilkendt førtidspension efter den nugældende lov (efter 1. januar 2003), jf. § 162, stk. 3. For personer der på grund af nedsat funktionsevne har nødvendige udgifter i forbindelse med individuelle aktiviteter der ikke dækkes af opholdet i boformen, nedsættes eller bortfalder servicebetalingen efter § 162, stk. 1, jf. § 162, stk. 2. (Det bemærkes at servicebetalingen pr. 1. juli 2008 blev afskaffet, jf. lov nr. 446 af 9. juni 2008).

Det er ikke obligatorisk at købe maden på bostedet. Dette gælder (ifølge den udleverede kopi af betalingsaftalen med en beboer) også for betaling for kabel-tv, kørselsordning, vaskemidler, rengøringsartikler, institutionsvask og indbo- og ansvarsforsikring.

Da den nævnte betalingsaftale er fra 2006, beder jeg Parkvænget redegøre for størrelsen af de månedlige udgifter og indtægter som henholdsvis en førtidspensionist og en folkepensionist havde i november 2007.

Af punkt 8 i kommunens tilsynsrapport (for tilsynet udført den 20. juni 2007) fremgår det at der sker en regulering af brugerbetalingen for kost mv. når den enkelte beboer er på ferie eller er indlagt.

Jeg fik under inspektionen oplyst at Københavns Amt havde givet beboerne på Parkvænget afslag på boligstøtte (boligsikring/boligyldelse) idet amtet ikke mente at beboerne var berettigede til støtten.

Af kommunens tilsynsrapport (punkt 8) fremgår det at otte beboere har en værge. I Parkvængets notat om beboerøkonomi er det beskrevet at beboerne som oftest selv administrerer deres økonomi. Parkvængets administrative medarbejdere yder dog støtte og hjælp til de beboere der ikke selv kan eller vil administrere deres økonomi.

Ifølge det nævnte notat er der i den enkelte beboers bolig en aflåselig boks til bl.a. kontanter og bankbøger. Det er kun beboeren der har nøgle til boksen. Undtagelsesvis kan Parkvænget opbevare hævekort, bankbøger mv. i bostedets pengeskab. Herefter fremgår følgende:

”Lommepengeordning:

Den enkelte beboer kan vælge, at få lommepenge opbevaret i en arkivkasse i Parkvængets pengeskab. Som oftest hæver beboeren penge på sin bankkonto umiddelbart efter, at pensionen er kommet ind på kontoen. Pengene afleveres til en af de administrative medarbejdere, der herefter udleverer lommepenge (i mindre beløb) til beboeren i løbet af månedens forløb.

Administrationen af lommepenge:

Hver beboer har lommepengene opbevaret i en navngivet kuvert i en arkivkasse. Heri ligger også en regnskabsbog, der benyttes ved indsætning og hævning af lommepengene. Hver bevægelse bliver registreret i regnskabsbogen med dato, beløb, beregnet ny saldo og underskrift. Ved indsættelse af lommepenge underskriver den administrative medarbejder for modtagelsen af beløbet. Når beboeren hæver sine lommepenge underskriver han/hun for modtagelsen af beløbet. De administrative medarbejdere foretager løbende kontrol med, at den beregnede lommepengebeholdning stemmer overens med den fysiske pengebeholdning.

Lommepengekonto i bank:

Beboeren kan vælge at få en lommepengekonto i banken, hvortil der bliver overført et fast beløb pr. uge, som beboeren frit kan disponere over. Beløbet vil som oftest blive overført fra en opsparingskonto, hvor beboerens månedlige pension indsættes.

Fuldmagtshavere:

Fuldmagtshavere benyttes når en beboer eksempelvis ikke selv kan disponere over indestående på bankkontoen. Her skal beboeren indhente en fuldmagt fra forstanderen eller viceforstanderen, hvorefter beboeren kan hæve penge i banken. En fuldmagtshaver kan også være ægtefællen eller en advokat. Når beboeren eksempelvis ikke selv kan disponere over sin opsparingskonto, er det i de fleste tilfælde kun forstander og viceforstander der efter aftale med beboeren, kan give fuldmagt til, at beboeren hæver et kontantbeløb på opsparingskonto.

Hvis beboeren har behov for opsparede midler f.eks. til større indkøb af inventar eller afholdelse af ferie, indhenter den administrative medarbejder fuldmagt til, at der hævnes et beløb til formålet.

...”

Af det udleverede eksempel på en betalingsaftale fremgår det at Parkvænget indgår skriftlig aftale med den enkelte beboer om hvor bankbogen skal opbevares, evt. særlige aftalepunkter omkring beboerens økonomi og lommepenge og aftale om evt. fuldmagtsforhold. Denne aftale kan til enhver tid opsiges af beboeren.

Som oplyst ovenfor i punkt 4.3 betaler beboerne for egne udgifter i forbindelse med ferier og eventuelle personaleudgifter bortset fra løn til personalet. Det blev oplyst at der laves ferieregnskab.

Jeg fik under inspektionen oplyst at der ikke foretages revision af Parkvængets administration af beboernes lommepenge. Dette sker heller ikke stikprøvevis.

Jeg har ingen bemærkninger til de nævnte procedurer for administrationen af beboernes midler. Jeg henstiller imidlertid til Glostrup Kommune at sørge for at det kommunale tilsyn (eventuelt i stikprøveform) kommer til at omfatte varetagelsen af denne administration. Jeg beder kommunen underrette mig om hvad min henstilling giver anledning til.

Det blev under inspektionen oplyst at Parkvænget ikke har problemer med forældre/værger der på urimelig måde bruger beboerens penge.

4.5 Hjælpemidler

Enkelte af beboerne på Parkvænget er fysisk handicappede og benytter som følge heraf kørestol, mobil lift, rollator og/eller stålift. De der har brug for det, har endvidere forskellige hjælpemidler i deres toilet- og baderum.

I det omfang der er behov for nye eller andre hjælpemidler, kontakter Parkvænget en ergoterapeut i Glostrup Kommune som så vurderer behovet og en eventuel løsning.

Det blev oplyst at det som udgangspunkt er leveringsfirmaerne der sørger for vedligeholdelsen af hjælpemidlerne. Glostrup Kommunes vedligeholdelsesafdeling samt eventuelt bostedets personale sørger dog for mindre vedligeholdelsesarbejder som f.eks. lapning af dæk på kørestolene.

4.6 Rygepolitik

Den nye rygelov (lov nr. 512 af 6. juni 2007 om røgfri miljøer) trådte i kraft den 15. august 2007. Efter denne lov er det ikke tilladt at ryge indendørs på arbejdspladser, jf. lovens § 4 og § 6, stk. 1. I botilbud mv. kan den enkelte beboer beslutte om der må ryges i det værelse eller den bolig der tjener som den pågældendes private hjem, jf. lovens § 11, stk. 1. Ifølge § 5 skal den enkelte arbejdsgiver udarbejde en skriftlig rygepolitik (i relation til medarbejderne).

På Glostrup Kommunes hjemmeside findes en rygepolitik (vedtaget den 16. januar 2008) der er fælles for alle kommunens arbejdspladser. Det fremgår bl.a. heraf at der ikke må ryges på kommunens arbejdspladser. Denne regel gælder dog umiddelbart kun for personalet. Beboerne på bosteder må nemlig gerne ryge i egne hjem (værelser). Dette gælder dog ikke når personalet er til stede i boligen. Beboerne må – ligesom personalet – ikke ryge i fællesrum på bostedet.

På Parkvængets hjemmeside www.parkvaenget.dk er følgende oplyst om rygning:

”Der ryges ikke i køkkener og ved måltider i spisestuen. Beboerne i boenhederne har muligheder for at indgå aftaler om særlige hensyn.”

Hjemmesidens oplysninger på dette område er ikke i overensstemmelse med den nævnte rygepolitik. Jeg beder Parkvænget overveje at bringe hjemmesiden i overensstemmelse med kommunens generelle rygepolitik og med de gældende regler i henhold til rygepolitikken. Jeg beder bostedet om at underrette mig om hvad overvejelserne giver anledning til.

4.7 Alkohol og euforiserende stoffer

Det blev oplyst at det i hverdage ikke er tilladt at drikke alkohol på Parkvængets fællesarealer. Det er derimod tilladt at drikke alkohol på værelserne, og Parkvængets ledelse oplyste i den forbindelse at den ikke ser et problem i at beboerne drikker alkohol medmindre det er et problem for personen selv. Personalet tager hånd om berusede personer, og i den forbindelse blev det endvidere oplyst at Parkvænget ser det som en pædagogisk opgave at få alkoholikere på ret køl igen.

Hvis en beboer har en stærkt udadreagerende adfærd på grund af et overforbrug af alkohol, forbeholder Parkvænget sig mulighed for som et sidste skridt at bede kommunen om at flytte den pågældende til et andet bosted hvor dette nemmere kan håndteres.

Ledelsen oplyste også at det ikke er tilladt at bruge euforiserende stoffer på Parkvænget, og at det anmeldes til politiet hvis det opdages at der sælges stoffer på bostedet. Der er dog efter det oplyste kun meget få problemer på misbrugsområdet. Det betyder også at der efter ledelsens opfattelse ikke er en indbyrdes afhængighed beboerne imellem – i form af at de skylder hinanden penge.

Jeg beder Parkvænget om at oplyse hvad reaktionen er hvis det opdages at en beboer bruger stoffer på bostedet.

Jeg anmoder endvidere om at få oplyst om Parkvænget har en skriftlig politik for misbrug af alkohol og euforiserende stoffer gældende for beboerne på bostedet.

Jeg fik udleveret en alkohol- og rusmiddelpolitik som gælder for medarbejderne på Parkvænget. Det fremgår af denne politik at medarbejderne ikke må nyde alkohol eller andre rusmidler i Parkvænget, og at det ikke er tilladt at møde beruset på arbejde. Ved fester, sammenkomster eller højtider hvor beboere og pårørende deltager er det imidlertid tilladt for medarbejderne at indtage vin og øl – dog under hensyntagen til at man er på arbejde.

I Glostrup Kommunes tilsynsrapport (for tilsyn udført den 20. juni 2007) er der ikke nævnt noget om alkohol og andre rusmidler i relation til beboerne.

Jeg er af den opfattelse at der især på psykiatriske bosteder kan være problematikker som de nævnte, og jeg har da også ved tidligere inspektioner af sådanne bosteder konstateret at tilsynet bl.a. omhandler dette emne.

Jeg beder derfor Glostrup Kommune om at overveje generelt at inddrage spørgsmålet om problemer med indtagelse af alkohol og andre rusmidler i sine tilsyn af psykiatriske bosteder – og eventuelt også ved tilsyn af andre bosteder. Jeg beder kommunen om at orientere mig om hvad kommunens overvejelser giver anledning til.

4.8 Vold

Det blev under inspektionen oplyst at Parkvænget har meget få episoder af vold mod personalet og mod andre beboere.

Af punkt 21 i kommunens tilsynsrapport (for tilsyn foretaget den 20. juni 2007) fremgår bl.a. følgende om et konkret tilfælde af vold:

”En beboer har udvist voldelig adfærd over for medbeboere og personale. Forholdet er løst ved politimæssig indgriben og indlæggelse. Beboeren er fraflyttet Parkvænget. En særlig opnormering af personalet for og omkring denne beboer blev således ikke aktuel.”

Jeg har noteret mig at kommunen var opmærksom på at en opnormering kunne have været påkrævet.

I Parkvængets vejledning til kriseplan ved vold eller trusler om vold defineres vold og trusler som verbale trusler, fysiske overgreb, truende adfærd, selvskadende adfærd og forsøg på eller fuldbyrdet selvmord. Det pointeres endvidere at vold mv. opfattes som et problem for arbejdspladsen og ikke som medarbejderens personlige problem. I forlængelse heraf har bostedet udarbejdet en plan for hvilken procedure personalet skal følge hvis en kollega bliver udsat for vold eller trusler om vold.

Jeg beder Parkvænget oplyse om bostedet også har en vejledning for hvad personalet skal gøre når det er en beboer der bliver udsat for vold mv. fra en anden beboer.

Af den nævnte vejledning fremgår det at episoder med direkte vold eller trusler på liv og helbred skal anmeldes til politiet. Det fremgår videre at i særlige tilfælde kan det være bostedets leder der anmelder episoden.

Under inspektionen anførte jeg at det efter min opfattelse er mest hensynsfuldt over for den forurettede medarbejder at det er ledelsen der under normale omstændigheder indgiver politianmeldelse i forbindelse med vold eller trusler om vold mod personalet, dog med mulighed for at undlade dette af hensyn til den forurettede.

Jeg beder Parkvænget om at overveje at indarbejde sådanne retningslinjer i voldspolitikken for bostedet. Jeg beder Parkvænget om at orientere mig om udfaldet af disse overvejelser.

Ledelsen oplyste at politiet tidligere ikke altid tog Parkvængets anmeldelser om vold alvorligt. Parkvænget har dog fået kommunikeret til politiet at når Parkvænget ringer med en anmeldelse så er det fordi det er alvorligt.

Jeg forstod at der herefter ikke mere er problemer med at blive taget alvorligt af politiet, og jeg foretager mig derfor ikke noget vedrørende dette punkt.

Det fremgår af punkt 21 i kommunens tilsynsrapport at alle medarbejdere på Parkvænget får et kursus og et efterfølgende årligt opfølgingskursus i voldsforebyggelse. Det er Parkvængets sikkerhedsrepræsentanter der har ansvaret for at introducere nye medarbejdere til det voldsforebyggende arbejde. Af tilsynsrapporten fremgår det at dette arbejde givetvis reducerer og forebygger magtanvendelse.

I tilsynsrapportens punkt 27 og 29 er det anført at Parkvænget har udarbejdet en politik til forebyggelse af vold.

Jeg beder bostedet om at sende denne politik til mig.

Det fremgår endvidere af kommunens tilsynsrapport (punkt 27 og 29) at voldsforebyggelsespolitikken og den nævnte vejledning til kriseplan ved vold mv. har betydet at medarbejderne er blevet gode til at henvende sig til hinanden og bede om hjælp hvis de er usikre i forhold til beboerne. Det er også oplyst at medarbejderne ved det kommunale tilsyn gav udtryk for der blandt personalet var langt større tryghed nu end tidligere.

Jeg beder Parkvænget oplyse om bostedet indberetter voldsepisoder til Glostrup Kommune.

4.9 Beboernes seksuelle adfærd

Jeg fik under inspektionen oplyst at personalet som udgangspunkt ikke blander sig i beboernes seksuelle forhold. Personalet griber kun ind hvis de opdager at én eller flere af beboernes seksualitet giver problemer, f.eks. hvis andre beboere føler sig truet eller presset ind i et seksuelt forhold som de ikke selv ønsker. Hvis personalet således bliver opmærksom på et problem, forsøger personalet at løse problemet med rådgivning og vejledning. Ingen fra personalet har taget særlige kurser på området.

Jeg fik ikke indtryk af at dette område volder særlige problemer.

Jeg går ud fra at nogle af beboerne stimulerer sig selv seksuelt, og at personalet sørger for at dette sker på en måde så det ikke er krænkende over for andre beboere eller ansatte.

4.10 Beboerråd (beboerindflydelse mv.)/kontaktråd

Efter § 16 i serviceloven skal kommunen sørge for at brugerne af f.eks. et botilbud får mulighed for indflydelse på tilrettelæggelsen og udnyttelsen af tilbuddet. Det fremgår også at kommunen skal fastsætte skriftlige retningslinjer for brugerindflydelsen. I retningslinjerne beslutter kommunen hvilken form brugerindflydelsen skal have, under hensyn til tilbuddets karakter og brugernes forudsætninger.

Reglerne om brugerindflydelse er nærmere beskrevet i Velfærdsministeriets vejledning nr. 93 af 5. december 2006 om formål og andre generelle bestemmelser i serviceloven.

Af vejledningen fremgår følgende af punkt 85:

”Brugerinddragelsen i tilrettelæggelsen af tilbuddene kan bidrage til at sikre, at det sociale, pædagogiske og sundhedsmæssige indhold i tilbuddene svarer til brugernes behov, og tager hensyn til borgernes ressourcer og forudsætninger.”

På Glostrup Kommunes hjemmeside findes (i kommunens kvalitetsstandard for botilbud) retningslinjer for brugerindflydelsen på botilbuddene. Heraf fremgår det at det er kommunalbestyrelsens målsætning at sikre at beboerne på længerevarende botilbud inddrages og får indflydelse på deres egen tilværelse. Herefter fremgår følgende af punkt 6.1:

”På det socialpsykiatriske område har de fleste botilbud etableret beboerråd eller -møder. På beboermøderne kan beboerne komme frem med deres meninger, spørgsmål og gode ideer i forhold til enheden eller hele huset. For at skabe udvikling i hverdagen er det vigtigt at beboerne har mulighed for at blive hørt og få indflydelse på deres liv og hverdag – både personligt og i fællesskabet. Dette kan eksempelvis inkludere forslag til ture og arrangementer, ønsker til nyanskaffelser, indflydelse på højtiderne samt modtage [...] informationer fra personalet.”

Det er i kommunens tilsynsrapport nævnt at hver enhed på Parkvænget afholder beboermøde ca. hver 4.-6. uge. Omkring 2/3 af enhedernes beboere deltager i møderne hvor forskellige ting drøftes. Det kan for eksempel være ture, aktiviteter, mad og rygning. Der tages referat fra møderne, og dette deles ud til alle beboere i enheden.

Ifølge tilsynsrapporten har Parkvænget herudover et beboerråd som består af en repræsentant for hver enhed samt forstander eller souschef. Dette råd holder møde 4 gange årligt og behandler bl.a. forhold der går på tværs af bostedets organisationsstruktur. Hvis beboerinteressen er lav, kan møder blive aflyst. Også disse møder tages der referat fra.

Jeg går ud fra at også dette referat udsendes til alle beboere.

Under inspektionen havde jeg som tidligere nævnt møde med repræsentanter fra beboerrådet. De spørgsmål som de rejste, indgår i de enkelte punkter i rapporten.

Oplysninger om bruger-/beboerråd fremgår af oplysningerne om Parkvænget på "Tilbudsportalen".

Af Parkvængets hjemmeside fremgår følgende om brugerindflydelse:

"I Parkvænget har du mulighed for at få indflydelse på dit eget liv og din hverdag. Du kan sammen med personalet i teamet planlægge aftaler og aktiviteter. I samarbejde med personalet finder I frem til hvem i teamet [der] bedst støtter, vejleder, motiverer og skaber udvikling for dig i din hverdag."

Som nævnt ovenfor i punkt 4.1 blev det under inspektionen oplyst at Parkvænget bestræber sig på at være meget lydhøre overfor beboernes ønsker, og at personalet således tager afsæt i hvad beboerne gerne vil.

Det er beboerne selv der bestemmer hvad de vil få dagen til at gå med. Dette betyder at beboerne selv bestemmer om de vil i Coloritten, og hvad de vil foretage sig dér, om de vil deltage i aktiviteter udenfor Parkvænget, og hvordan døgnrytmen i øvrigt skal indrettes. Dette betyder som nævnt ovenfor i punkt 4.1 bl.a. at personalets arbejdstid i høj grad er reguleret efter hvornår beboerne – ifølge beboernes egne ønsker – har mest behov for hjælp og støtte.

Af Glostrup Kommunes tilsynsrapport fremgår det af punkt 15 at der ikke er etableret et pårørenderåd på Parkvænget. Så vidt jeg kan forstå, skyldes dette at beboerne ikke ønsker det. Personalet og ledelsen tager imidlertid regelmæssigt spørgsmålet op på beboermøder og på beboerrådsmøder.

Ifølge rapporten inviteres pårørende – i forståelse med beboerne – med til den årlige fælles fest som Parkvænget tilstræber at afholde, og hvis hver enhed er indforstået så bliver pårørende også inviteret med til diverse arrangementer i enhederne i løbet af året. Bostedet har i samarbejde med Sind forsøgt at lave undervisning for pårørende, men på tidspunktet for kommunens tilsyn ønskede beboerne ikke sådanne tiltag. Parkvænget henviser derfor i stedet de pårørende til at få vejledning og rådgivning gennem for eksempel Psykiatrifondens virksomhed, Sind Pårørendeforening, socialforvaltningen eller lignende.

På baggrund af ovenstående har jeg fået indtryk af at ledelsen på Parkvænget er positivt stemt i forhold til at samarbejde med pårørende, og at ledelsen således løbende forsøger at overtale beboerne til at medvirke til at få et sådant samarbejde i stand.

Under inspektionen blev det oplyst at pårørende kan overnatte hos beboerne. Det blev også oplyst at gæster – mod betaling – kan spise med på bostedet.

4.11 Handleplaner

Det fremgår af § 141 i serviceloven at der for blandt andre den her omhandlede persongruppe skal gives tilbud om udarbejdelse af en handleplan. Bestemmelsens stk. 3 og 4, fastslår følgende om planens indhold og udarbejdelse:

”§ 141

...

Stk. 3. Handleplanen skal angive

- 1) formålet med indsatsen,
- 2) hvilken indsats der er nødvendig for at opnå formålet,
- 3) den forventede varighed af indsatsen og
- 4) andre særlige forhold vedrørende boform, beskæftigelse, personlig hjælp, behandling, hjælpemidler m.v.

Stk. 4. Handleplanen bør udarbejdes ud fra borgerens forudsætninger og så vidt muligt i samarbejde med denne.”

Baggrunden for, formålet med og det nærmere indhold af handleplanerne for sindslidende og personer med alvorlige sociale problemer er beskrevet i vejledning nr. 93 af 5. december 2006 om formål og andre generelle bestemmelser i serviceloven. Der henvises til vejledningens kapitel 18.

Følgende fremgår bl.a. af pkt. 99 i den nævnte vejledning:

”...

Når det gælder beboere i botilbud efter serviceloven eller almenboligloven vil der ofte være udarbejdet en pædagogisk plan/handleplan, som gælder for indsatsen i forbindelse med selve botilbuddet. En sådan pædagogisk plan kan ikke erstatte en handleplan efter servicelovens § 141, men kan evt. indgå som et delelement i handleplanen.

...”

Alle beboere på Parkvænget får udarbejdet en individuel pædagogisk handleplan der revideres og justeres løbende og mindst en gang om året. Det er ifølge tilsynsrapporten (for tilsyn foretaget den 20. juni 2007) koordinatoren i den enkelte enhed der er tovholder for at der – i samarbejde med beboeren – sker udarbejdelse og revidering af handleplanerne.

Under inspektionen modtog jeg som nævnt to anonymiserede handleplaner for to af Parkvængets beboere.

Af handleplansmaterialet fremgår det at handleplaner for Parkvængets beboere udarbejdes efter faste retningslinjer. De samme punkter skal således altid udfyldes/besvares. Det drejer sig bl.a. om punkterne:

- Aktuel beskrivelse af beboeren.
- Beboerens fremtidsønsker.
- Hvilke mål der konkret skal arbejdes med inden for det næste år.
- Kontakt med forældre, andre pårørende og nærmeste venner.
- Beskrivelse af i hvilket omfang beboeren har deltaget i samarbejdet om udarbejdelsen af handleplanen.

Til handleplanen er knyttet et skema med rubrikker til udfyldelse. Her skal behovet for hjælp til forskellige ting angives. Det drejer sig bl.a. om punkterne: almindelig daglig levevis, kost, helbred, det psykiske og sociale funktionsniveau, færden udenfor botilbuddet, økonomi, beskæftigelse og hjælpemidler. Hvert af disse punkter er udspecificerede i mere konkrete punkter. For eksempel er punktet "almindelig daglig levevis" opdelt i punkterne: personlig hygiejne, af- og påklædning, toiletbesøg, rengøring/oprydning, vask af tøj og betjening af tekniske hjælpemidler (telefon, TV, pc mv.).

Herudover er til handleplanen knyttet endnu et skema hvor punkterne fysisk funktionsniveau, psykisk funktionsniveau og socialt funktionsniveau skal udfyldes. Endelig er der til handleplanen knyttet et skema vedrørende beboerens forudsætninger for kommunikation.

Jeg har ingen bemærkninger til disse handleplaner.

Det fremgår af tilsynsrapporten at Glostrup Kommune i 2007 ville udarbejde et samlet handleplanskoncept med henblik på at beboerhandleplanen skal spille sammen med den overordnede og egentlige handleplan.

Jeg beder kommunen om at sende mig en kopi af dette koncept.

5. Magtanvendelse og lukkede døre

5.1 Lukkede døre og frisk luft

Der er ikke i lov om social service hjemmel til at holde alle døre aflåst på et botilbud som Parkvænget – ud over hvad der er sædvanligt i almindelig beboelse, dvs. låsning af døre indefra om natten (evt. dagen) for at forhindre tyveri eller besøg af uvedkommende. Det afgørende er at beboerne kan forlade bostedet hvis de ønsker det.

Det er efter inspektionen blevet oplyst at yderdørene altid er aflåst. Alle beboere har nøgle til dørene, og de kan således frit forlade botilbuddet hvis de ønsker det.

Det blev endvidere oplyst at Parkvænget har et rimeligt godt forhold til naboerne, sådan at forstå at beboerne som udgangspunkt ikke har noget med naboerne at gøre. Der er dog visse af naboerne der ind imellem kommer på besøg på botilbuddet.

Jeg lægger til grund at alle beboere som ønsker det, som altovervejende hovedregel kommer ud i frisk luft hver dag.

5.2 Magtanvendelse

Serviceovens kapitel 24 om magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten giver en udtømmende opregning af hvilke tvangsmæssige foranstaltninger der lovligt kan iværksættes på det sociale område. § 124, stk. 1, i loven lyder således:

”§ 124. Formålet med bestemmelserne i dette afsnit er at begrænse magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten til det absolut nødvendige. Disse indgreb må aldrig erstatte omsorg, pleje og socialpædagogisk bistand.

Bestemmelserne i §§ 125, 126 og 127 i serviceloven indeholder regler om alarm- og pejlesystemer, fastholdelse og tilbageholdelse i boligen mv. Bestemmelserne har følgende indhold:

§ 125. Kommunalbestyrelsen kan træffe afgørelse om at anvende personlige alarm- eller pejlesystemer for en person i en afgrænset periode, når

- 1) der er risiko for, at personen ved at forlade bo- eller dagtilbuddet udsætter sig selv eller andre for at lide personskade, og
- 2) forholdene i det enkelte tilfælde gør det påkrævet for at afværge denne risiko.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen kan træffe afgørelse om at anvende særlige døråbnere ved yderdøre for en eller flere personer i en afgrænset periode, når

- 1) der er nærliggende risiko for, at en eller flere personer ved at forlade bo- eller dagtilbuddet udsætter sig selv eller andre for at lide væsentlig personskade, og

2) forholdene i det enkelte tilfælde gør det absolut påkrævet for at afværge denne risiko og

3) lovens øvrige muligheder forgæves har været anvendt.

Stk. 3. Hvis foranstaltninger efter stk. 2 iværksættes, skal der af hensyn til beboernes frie færden opsættes en døralarm, som sikrer, at beboere, der ikke selv kan betjene den særlige døråbner, får den nødvendige hjælp hertil. Beboere, der er omfattet af foranstaltningen efter stk. 2, vil således alene kunne tilbageholdes, hvis bestemmelsen i § 127 samtidig hermed finder anvendelse.

§ 126. Kommunalbestyrelsen kan træffe afgørelse om at anvende fysisk magt i form af at fastholde en person eller føre denne til et andet opholdsrum, når

1) der er nærliggende risiko for, at personen udsætter sig selv eller andre for at lide væsentlig personskade, og

2) forholdene i det enkelte tilfælde gør det absolut påkrævet.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen kan undtagelsesvis for en afgrænset periode træffe afgørelse om at anvende fysisk magt i form af at fastholde en person, hvis dette må anses for en absolut nødvendighed for at udøve omsorgspligten i personlig hygiejne-situationer. Det skal samtidig gennem den faglige handlingsplan, jf.

§ 136, stk. 2, søges sikret, at magtanvendelse i personlig hygiejne-situationer i fremtiden kan undgås.

§ 127. Under samme betingelser som i § 125, stk. 2, kan kommunalbestyrelsen træffe afgørelse om at anvende fysisk magt i form af at fastholde en person for at forhindre denne i at forlade boligen eller for at føre denne tilbage til boligen.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen skal træffe afgørelse om, for hvilken periode tilbageholdelse i boligen kan anvendes, og skal løbende vurdere, om en mindre indgribende foranstaltning kan anvendes. ”

Kommunens afgørelser efter bestemmelserne i §§ 125 og 127 skal efter § 130 i serviceloven forelægges det sociale nævn til godkendelse såfremt de træffes mod den pågældendes vilje.

5.3 Modtagne registreringer

Som anført indledningsvist anmodede jeg under inspektionen om udlån af Parkvængets skriftlige materiale vedrørende magtanvendelse foretaget i 2006 og 2007 i henhold til serviceloven (nærmere bestemt i henhold til afsnit V, kapitel 21, i lovbekendtgørelse nr. 699 af 7. juni 2006 om social service og bekendtgørelse nr. 1109 af 12. december 2003 om magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten over for voksne efter kapitel 21 i lov om social service for så vidt angår magtanvendelserne foretaget i 2006 og i henhold til afsnit VII, kapitel 24, i lovbekendtgørelse nr. 58 af 18.

januar 2007 om social service og bekendtgørelse nr. 789 af 6. juli 2006 om magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten over for voksne samt om særlige sikkerhedsforanstaltninger for voksne og modtagepligt i boformer efter serviceloven for så vidt angår magtanvendelserne foretaget i 2007). Jeg bad om højst 10 sager.

Jeg modtog to indberetninger fra den 16. januar 2007 (om indgreb foretaget i nødværge eller som led i nødret) og en ansøgning af 13. november 2007 om godkendelse af fortsat brug af personlig alarm. Indberetningerne og ansøgningen vedrører to forskellige beboere.

Da alle tre forhold er foretaget efter udgangen af 2006, er de alle tre reguleret af den nugældende servicelov.

Min gennemgang nedenfor vedrører disse 3 magtanvendelser/indgreb.

For personer over 18 år med betydelig og varigt nedsat psykisk funktionsevne gælder reglerne i lov om social service kapitel 24 om magtanvendelser og andre indgreb foretaget i tiden efter den 1. januar 2007. I medfør af § 108, stk. 6 og § 137 i serviceloven har socialministeren udstedt bekendtgørelse nr. 789 af 6. juli 2006 om magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten over for voksne samt om særlige sikkerhedsforanstaltninger for voksne og modtagepligt i boformer efter serviceloven.

Det overordnede formål med bestemmelserne er at begrænse magtanvendelsen mest muligt (jf. Socialministeriets vejledning nr. 5 af 5. januar 2004 om magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten over for voksne, herunder pædagogiske principper. Denne vejledning var gældende på tidspunktet for magtanvendelserne men er senere blevet afløst af Velfærdsministeriets vejledning nr. 16 af 31. marts 2008).

a: Indberetningerne af 16. januar 2007

To af indberetningerne vedrører fastholdelse/frigørelse som blev foretaget den 16. januar 2007.

Disse to indberetninger er foretaget på Socialministeriets registrerings- og indberetningsskema (skema 2). Dette skema benyttes til:

- indberetning af lovligt iværksat fastholdelse efter § 126,
- indberetning af indgreb foretaget i nødværge eller som led i nødret,
- indberetning af al anden magtanvendelse (dvs. indgreb som er ulovlige)
- indberetning af magtanvendelse foretaget med samtykke

I begge indberetninger har Parkvænget anført at indgrebet er "foretaget i nødværge eller som led i nødret".

I indberetningskemaet er afsat plads til den kommunale myndigheds bemærkninger til magtanvendelsen.

Jeg har ikke modtaget Glostrup Kommunes tilbagemeldinger på de to indberetninger.

Inden jeg vurderer om Parkvængets hjemmelsangivelser er korrekte, beder jeg bostedet og kommunen om at redegøre nærmere for med hvilken hjemmel de to registrerede indgreb er foretaget.

Jeg beder Glostrup Kommune oplyse om kommunen giver bostederne tilbagemeldinger for hver enkelt indberetning af magtanvendelse. I givet fald beder jeg om at Glostrup Kommune sender mig tilbagemeldingerne på de to indberetninger. Jeg beder endvidere kommunen om at redegøre nærmere for om kommunen – også i tilfælde hvor der efter kommunens opfattelse ikke er tale om magtanvendelse – melder dette tilbage til bostederne.

Enhver form for magtanvendelse skal registreres og indberettes til kommunalbestyrelsen (eller regionsrådet) i henhold til § 136, stk. 1, i serviceloven.

Bestemmelsen i § 136, stk. 1, lyder således:

”§ 136. Optagelse i særlige botilbud efter § 129 og enhver form for magtanvendelse, herunder magtanvendelse i forbindelse med foranstaltninger efter §§ 125-128, skal registreres og indberettes af tilbuddet til kommunalbestyrelsen for de tilbud, kommunalbestyrelsen fører tilsyn med, jf. § 148a, og til regionsrådet for de tilbud, regionsrådet fører tilsyn med, jf. § 5, stk. 7. Kommunalbestyrelsen eller regionsrådet orienterer opholdskommunen, jf. § 9 i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, om indberetningen.”

Bestemmelsen indebærer at hver gang der iværksættes indgreb i den personlige frihed, skal indgrebet registreres og indberettes til kommunen/regionen.

Ifølge § 10 i magtanvendelsesbekendtgørelsen skal registrering efter servicelovens § 136 ske på de skemaer som er udarbejdet af Socialministeriet (nu Velfærdsministeriet). Skemaerne kan rekvireres hos ministeriet.

Jeg kan som nævnt ovenfor konstatere at Parkvænget har anvendt disse skemaer og foretager mig derfor ikke videre vedrørende dette punkt.

I henhold til magtanvendelsesbekendtgørelsens § 14, stk. 1, skal registreringer efter §§ 10-13, foretages af den person der har iværksat indgrebet eller foranstaltningen, eller af den person der har instruktionsbeføjelsen over for den ansatte som har iværksat indgrebet eller foranstaltningen.

Det fremgår af begge skemaer hvem der har iværksat indgrebet. Jeg kan imidlertid ikke – på grund af svært læselige underskrifter – umiddelbart se om der er identitet mellem de personer der iværksatte indgrebet og de personer der foretog registreringen.

Jeg beder Parkvænget oplyse hvem der har foretaget registreringerne. Jeg beder også bostedet om at overveje at indføre en procedure om at underskrifterne skal være identificerbare. Det vil f.eks. i en klagesag være hensigtsmæssigt at man kan se nøjagtigt hvem der har foretaget en registrering. Jeg beder bostedet underrette mig om hvad overvejelserne fører til.

Det fremgår af § 12, stk. 1, i magtanvendelsesbekendtgørelsen at registrering af foranstaltninger efter §§ 125-128 skal foretages straks eller senest dagen efter at foranstaltningen er sat i værk. Det samme gælder ifølge bekendtgørelsens § 11, stk. 1, for indgreb foretaget i nødværge eller som led i nødret.

Begge magtanvendelser er foretaget den 16. januar 2007. Registreringerne er i begge tilfælde først foretaget den 20. marts 2007. De burde ifølge de nævnte bestemmelser have været foretaget senest dagen efter magtanvendelserne.

Det er uheldigt at registreringerne er sket for sent, og jeg beder i den forbindelse Parkvænget om at overveje at etablere en rutine således at registreringerne sker indenfor den i bekendtgørelsen fastsatte frist. Jeg beder bostedet om at meddele mig resultatet af disse overvejelser.

Som nævnt ovenfor fremgår det af servicelovens § 136, stk. 1, at enhver form for magtanvendelse skal registreres og indberettes til kommunalbestyrelsen/regionsrådet.

Efter magtanvendelsesbekendtgørelsens § 12, stk. 2, skal registreringer af magtanvendelser efter §§ 125-128 i serviceloven indberettes månedligt til kommunalbestyrelsen. Efter § 11, stk. 2, i samme bekendtgørelse skal registreringer af nødværge og nødret indberettes til kommunalbestyrelsen senest på 3. dagen efter magtanvendelsen.

Jeg har som nævnt ovenfor ikke modtaget kommunens tilbagemeldinger og er heller ikke på anden måde gjort bekendt med datoen for indberetningerne, og jeg har derfor ikke mulighed for at konstatere om indberetningerne i de to tilfælde er foretaget i overensstemmelse med de ovennævnte bestemmelser. Jeg beder bostedet om at oplyse mig om de konkrete indberetningsdatoer for de to indberetninger.

b: Ansøgning til forvaltningen om godkendelse af fortsat brug af alarmsystem til overvågning af en konkret beboer

Én af de udleverede "indberetninger" vedrører en ansøgning af 13. november 2007 om godkendelse af fortsat brug af alarmsystem (sladremåtte og en chip i tøjet) til overvågning af om en beboer forlader sin bolig eller bostedet. Ansøgningen er vedlagt en kopi af det indberetningsskema der vedrører den tidligere truffe beslutning om indgreb i form af alarmsystem. Den tidligere beslutning vedrørte ifølge indberetningsskemaet også indgreb i form af pejlesystemer. Dette er dog ikke korrekt. Kommunen har i brev af 22. august 2008 oplyst at den pågældende beboer kun overvåges af et alarmsystem.

§ 125 i serviceloven giver mulighed for at anvende personlige alarm- eller pejlesystemer i visse tilfælde. Betingelserne for dette er at:

- der er risiko for at personen udsætter sig selv eller andre for at lide personskade ved at forlade boligen, og
- forholdene i det enkelte tilfælde gør det påkrævet at anvende alarm- eller pejlesystemer for at afværge risikoen.

Jeg har læst begrundelsen for ansøgningen og har ingen bemærkninger til at Parkvænget finder denne foranstaltning nødvendig. Jeg går i den forbindelse ud fra at bostedet har en konkret viden om – og ikke bare en formodning om – at den konkrete beboer går ind til andre beboere og at vedkommende ved en konfrontation vil blive voldelig. Jeg går endvidere ud fra at foranstaltningen er påkrævet for at afværge risikoen for personskade.

Det fremgår af ansøgningen at den pågældende beboer på intet tidspunkt har modsat sig foranstaltningen, og jeg går derfor ud fra at Glostrup Kommunes oprindelige beslutning om brug af alarmsystem ikke er blevet forelagt det sociale nævn til godkendelse. Jeg henviser i den forbindelse til servicelovens § 130 hvor det fremgår at nævnet kun skal godkende en foranstaltning som den omhandlede hvis beslutningen om foranstaltningen træffes mod den pågældendes vilje.

Jeg beder Glostrup Kommune om at sende mig kommunens svar på ansøgningen af 13. november 2007.

Det fremgår som nævnt ovenfor af § 12 i magtanvendelsesbekendtgørelsen at foranstaltninger efter bl.a. § 125 skal registreres straks eller senest dagen efter indgrebet.

Indgrebet (i form af en sladremåtte, en chip og et pejlesystem) blev iværksat den 3. maj 2006, og indberetningsskemaet er dateret den 22. juni 2007 – det vil sige over et år efter.

I punkt 21 i kommunens tilsynsrapport fremgår følgende herom:

”Man var ved tilsynet ikke opmærksom på, at en i øvrigt problemfri overvågning af nyindflyttet beboer med demens skal indberettes. Beboeren lider af demens og har sladremåtte samt bærer en chip som giver alarm ved yderdøren så beboer kan følges eller overtales til at gå ind igen. Der opleves ikke at være problemer ved forholdet eller ske nogen form for magtanvendelse. Forholdet er efter tilsynet rapporteret til kommunen.”

På baggrund af at Parkvænget nu er blevet opmærksomt på forholdet og har rettet op på det, foretager jeg mig ikke mere i anledning af dette spørgsmål.

5.4 Om indgreb generelt

Som ovenfor nævnt bad jeg i forbindelse med inspektionen om udlån af bostedets skriftlige materiale vedrørende magtanvendelse i 2006 og 2007 – dog højst 10 sager. Jeg modtog i den forbindelse to indberetninger om magtanvendelse foretaget i nødværge eller som led i nødret og én indberetning af magtanvendelse i form af personlig alarm.

Jeg må således forstå at der ikke har været flere end disse i alt tre magtanvendelser i perioden 1. januar 2006 til 21. november 2007 (inspektionstidspunktet) hvilket jeg efterfølgende har fået bekræftet fra kommunen.

Dette understøttes af at Glostrup Kommune i punkt 21 i tilsynsrapporten har anført at Parkvænget kun har få tilfælde af magtanvendelse. I tilbagemeldingen af 22. august 2008 på den foreløbige rapport om inspektionen har kommunen oplyst at problematikkerne og regelværket vedrørende magtanvendelse indgår i de voldsforebyggende kurser, herunder også i de årlige opfølgingskurser som alle medarbejdere gennemgår.

6. Personaleforhold

Jeg bliver ofte under inspektioner af bosteder mødt med bekymring for personalenormeringerne fra beboeres, beboerrepræsentanters og/eller pårørendes side. Der udtrykkes forståelse for at de ansatte gør hvad de kan, og at de ansatte ikke kan være mere end ét sted ad gangen. Spørgsmålet om normeringerne har i høj grad indflydelse på hverdagen – særligt hvis der er tale om nedskæringer. Problemer opleves især når der er sygdom blandt personalet, hvor der også skal bruges tid på at skaffe en vikar.

6.1 Normeringer og sammensætning mv.

Som tidligere nævnt var Parkvænget i 2007 normeret til 70 fuldtidsstillinger der efter det oplyste blev varetaget af 80 ansatte. Arbejdet er organiseret i teams. Der er således fire beboerteams, et husassistentteam, et køkkenteam og et aktivitetsteam.

Af et print fra www.tilbudsportalen.dk (printet i 2008) fremgår det at den gennemsnitlige ansættelse blandt medarbejderne er ca. 3 år. På tidspunktet for inspektionen bestod personalegruppen bl.a. af 1 forstander (sygeplejerske), 1 viceforstander (sygeplejerske), 1 afdelingsleder (sygeplejerske), 3 fysioterapeuter (herunder 1 ledende), 14 pædagoger (herunder 1 ledende), omsorgsassistenten, praktikanter og pædagogstuderende, og 33 social- og sundhedsassistenter mv. Det øvrige faste personale omfatter personale i administrationen og serviceområderne.

Af kommunens tilsynsrapport (punkt 24) fremgår det at der er ansat personale der udelukkende har natarbejde. Jeg fik under inspektionen oplyst at der er tre vågne nattevagter, som har base i havestuen hvorfra de går deres runder i enhederne.

Det fremgår endvidere af punkt 24 at Parkvænget hovedsageligt anvender vikarer fra vikarbureau i forbindelse med langtidssygemeldinger, ferie og nattevagternes fravær. Af kommunens tilsynsrapport fremgår af punkt 22 (og 24) at Parkvænget tilstræber at de fire beboerteams (på hver 11 medarbejdere) er tværfagligt sammensat af både pædagogisk og sundhedsfagligt personale.

Af tilsynsrapporten (punkt 23) fremgår det også at Parkvænget oplever ”nogen fastholdelses- eller rekrutteringsvanskelighed i forhold til at besætte stillingerne med nattevagter”. Bostedet er i den forbindelse opmærksom på at der generelt set i det omgivende samfund er mange ledige stillinger på sundhedsområdet.

Under inspektionen oplyste ledelsen at der er visse besværligheder med at rekruttere nye medarbejdere. Ved jobopslag får Parkvænget dog altid et pænt antal ansøgninger. Ledelsen anså dette for at være et udslag af bostedets gode renommé.

Af tilsynsrapportens punkt 28 fremgår det at personalepolitikken etableres og justeres via MED-udvalget. På tidspunktet for kommunens tilsyn (den 20. juni 2007) var politikkerne sidst revideret i 2006 og ville – med reference til den på tidspunktet netop vedtagne personalepolitik for Glostrup Kommune – blive det igen i 2007. Alle politikkerne findes på bostedets Intranet, og derudover findes politikkerne og andre retningslinjer i en mappe i hver boenhed.

Parkvængets beboerrettede arbejde er organiseret i teams. I stedet for at beboerne er knyttet til én eller to bestemte personer fra personalegruppen, tilbydes beboerne den relation der er relevant i forhold til de mål og aktiviteter beboerne har den pågældende dag. Beboerne kan således ”vælge” medarbejder afhængig af hvad de skal have hjælp til. Dette er et udslag af Parkvængets relationsarbejde (se herom i punkt 4.1).

Under inspektionen oplyste ledelsen at teamet ved indbyrdes aftale sikrer sig at der er fokus på alle beboere i enheden, så der ikke er nogen der glemmes.

Ligeledes aftaler teamet hvem i teamet der har ansvaret for kontakt med en beboer der bliver indlagt på psykiatrisk afdeling.

Kommunen har bl.a. skrevet således om denne ordning i punkt 11 i tilsynsrapporten:

”Relationsarbejde

...

På Parkvænget er ansvaret for kontakten til beboeren placeret i teamet. Der lægges vægt på at opbygge struktur og kontinuitet i relationerne til beboerne. Kontinuiteten sikres efter Parkvængets opfattelse bedst ved, at ansvaret er forankret i et team, så viden om beboerens behov altid er til stede, også ved udskiftning og sygdom hos personalet.

På morgenmødet i teamet besluttes det, hvem der er beboernes daglige kontaktperson. Enkelte beboere har brug for en kontinuerlig kontaktperson i kortere eller længere tid. Dette forhold respekteres. Kontaktpersonen har blandt andet til opgave at fastholde beboeren i de aftaler, der er indgået. Relationer mellem beboer og personale skabes blandt andet ved at være fælles om praktiske gøremål. Nogle beboere befinder sig bedst med 'en til en kontakt', for andre er almindelig social kontakt bedre. Enkelte beboere har aftale om faste samtaler. Parkvænget oplever, at beboerne henvender sig til forskellige medarbejdere afhængig af, hvad de skal have hjælp til. En ekstern sygeplejerske har gennemført en undersøgelse med ni beboere af teamkontakten – det oplystes på mødet, at konklusion af teamorganisering er positiv.

Vurdering:

Organiseringen af kontaktpersonfunktionen gennem en teamstruktur er omdiskuteret. På den ene side oplever Parkvænget en række fordele ved denne kontaktf orm i forhold til beboerne – på den anden side anbefales det fra mange sider at arbejde med et enkelt kontaktpersonsystem (selv om der også er svagheder her ved) i forhold til skrøbelige, ustabile og kontaktsvage beboere.

Det er tilsynets opfattelse, at Parkvængets organisering af kontakten med brugerne – på samme måde som et (mere) stringent kontaktpersonsystem – har sine særlige styrker og svagheder. Tilsynet er i den forbindelse af den opfattelse, at teamorganiseringen i sig selv både kan give fordele for den meget belastede beboer (hvor flere deler ansvaret for kontakten) – som svagheder (fordi både alle og ingen tager ansvar for kontakten). I det Parkvænget i øvrigt oplyser, at man ved særlige behov for begrænset personkontakt inddrager elementer fra kontaktpersonsystemet – finder tilsynet ikke, at systemet kan give anledning til særlige bemærkninger.

Den gennemførte teamorganisering er om ikke enestående – så sjælden. Det skal derfor bringes i forslag at Parkvænget (bl.a. med anvendelse af allerede gennemførte interview af 9 beboere ved ekstern sygeplejerske) undersøger muligheder for at få teamorganisering af beboerkontakten egentlig evalueret – ligeledes ved en ekstern evaluator. Perspektivet i evalueringen bør ud over beboere og personale også inddrage pårørende – og samarbejdsvinklen.”

Jeg anmoder bostedet om at oplyse om tilsynets forslag om en egentlig evaluering af teamorganiseringen er blevet fulgt.

6.2 Vikarer og sygdom

Som nævnt ovenfor anvender Parkvænget hovedsageligt vikarer fra vikarbureau i forbindelse med langtidssygemeldinger, ferie og nattevagternes fravær. Under inspektionen blev det oplyst at vikarbureauet som udgangspunkt sender de samme vikarer således at de kender beboerne fra tidligere.

Udover brugen af vikarer fra bureau, benytter Parkvænget sig også af et korps af timevikarer hovedsageligt bestående af tidligere ansatte og tidligere studerende mv.

Det blev under inspektionen oplyst at medarbejderne generelt set er gode til at melde fravær i god tid, så der ikke opstår problemer med at få vagten dækket af en vikar. Hvis det ikke lykkes at få fat i en vikar, hjælper personalet fra de øvrige afdelinger.

Jeg fik i øvrigt ikke indtryk af at bostedet bruger "for mange" ressourcer på at tilkalde vikarer. Jeg har i brev af 22. august 2008 fået oplyst fra kommunen at dette er korrekt forstået. Jeg beder i forlængelse heraf om oplysning om hvem der sørger for tilkaldelse af vikarer.

Af kommunens tilsynsrapport (for tilsyn foretaget den 20. juni 2007) er i punkt 30 anført at Parkvænget (i 2006) har haft "noget" fravær. Fraværet skyldes sammenhængende og længerevarende sygdom. Der er således ikke tale om enkeltstående dage. Ifølge tilsynsrapporten går Parkvængets politik på dette område ud på følgende:

"Politikken går ud på:

- tage en uformel omsorgs- og tillidsskabende samtale.
- gennemføre en årlig arbejdspladsvurdering og iværksætte nødvendige handlinger på baggrund af resultaterne fra arbejdspladsvurderingen
- have et aktivt og forebyggende sikkerhedsarbejde
- fremme fleksibiliteten og derved skabe større tryghed
- have motionstilbud/fysioterapeutisk tilbud til medarbejderne".

Jeg har efterfølgende fået oplyst at dette ikke er helt korrekt. Parkvænget gennemfører således en arbejdspladsvurdering hvert andet år – ikke hvert år.

7. Tilsynsordning

7.1 Generelt

Efter ikrafttrædelsen den 1. januar 2007 af kommunalreformen er det samlede myndigheds-, forsynings- og finansieringsansvar nu placeret i kommunerne.

I kapitel 2 i serviceloven er kommunernes og regionernes opgaver efter loven reguleret. Kommunalbestyrelserne skal sørge for at der er de nødvendige tilbud efter serviceloven, jf. lovens § 4, stk. 1. Kommunen kan opfylde sit forsyningsansvar ved brug af egne tilbud og ved samarbejde med andre kommuner, regioner eller private tilbud, jf. lovens § 4, stk. 2.

Regionerne er leverandører af tilbud efter bl.a. servicelovens § 108, jf. lovens § 5, stk. 1, nr. 1, men kommunalbestyrelsen kan også selv etablere sådanne tilbud, jf. lovens § 5, stk. 5, hvilket Glostrup Kommune har gjort i forhold til Parkvænget.

Kommunalbestyrelserne har pligt til at føre tilsyn med hvordan de kommunale opgaver løses. Tilsynet omfatter både indholdet af tilbuddene og den måde opgaverne udføres på. Dette fremgår af den sociale retssikkerhedslovs § 16.

Tilsynsforpligtelsen er uddybet i serviceloven. Af denne lovs § 148 fremgår det at den visiterende kommune i alle tilfælde har den personrelaterede tilsynsforpligtelse med den enkelte borger. Det gælder således uanset om kommunen benytter egne eller andre tilbud.

Af servicelovens § 148 a, stk. 1, fremgår det endvidere at det er den stedlige kommunalbestyrelse der fører det generelle driftsorienterede (institutionelle) tilsyn med tilbuddets personale, bygninger og økonomi. Det gælder dog efter stk. 2, ikke tilbud hvor en anden kommune eller region har indgået en generel aftale om anvendelse af samtlige pladser i tilbuddet og om tilsyn, eller hvor tilbuddet er omfattet af regionsrådets generelle driftsorienterede tilsyn (dvs. de tilbud som regionen driver), jf. lovens § 5, stk. 7.

Socialministeriets vejledning nr. 73 af 3. oktober 2006 om lov om retssikkerhed og administration på det sociale område der trådte i kraft den 1. januar 2007, indeholder nærmere retningslinjer for hvordan tilsynsforpligtelsen skal gennemføres (punkt 360-372). Det fremgår af punkt 361 at vejledningens opregning af forskellige facetter ved tilsynsvirksomheden ikke er udtømmende.

Ifølge punkt 362 er kernen i tilsynsforpligtelsen at myndighederne har pligt til at holde sig informerede om indhold og fremgangsmåde i tilbuddene, samt til at forholde sig til denne information i forhold til opgaver, formål og gældende lov. Tilsynsopgaven har tre aspekter: kontrolaspektet, kvalitetssikringsaspektet og udviklingsaspektet.

Punkt 363 i vejledningen lyder sådan:

”Aktivt tilsyn

363. Det er en del af pligten med at føre tilsyn, at kommunalbestyrelsen skal reagere, hvis medlemmer af kommunalbestyrelsen får informationer om, at der er eller kan være grundlag for kritik af hjælpen.

...

Løsningen af tilsynsopgaven forudsætter, at kommunalbestyrelsen – typisk gennem forvaltningerne – er opsøgende over for eventuelle problemer. Det kan ske ved, at der fastsættes procedurer og rutiner for kommunens tilsynsvirksomhed, fx

beslutninger om, hvilke områder der løbende skal vurderes, hvilke der skal vurderes periodisk og principper for tilbagemeldinger til kommunalbestyrelsen.”

Kommunen skal således aktivt påse at borgerne og brugerne får den hjælp de har krav på, og at hjælpen har den kvalitet i udførelsen som myndigheden har besluttet at den skal have.

Det er op til den enkelte kommune at beslutte hvordan tilsynsforpligtelsen konkret skal udføres og planlægges.

Af den fremsendte tilsynsrapport fra Glostrup Kommune fremgår det at kommunens tilsyn omhandler forskellige nærmere fastlagte temaer. (Se nærmere nedenfor i punkt 7.2).

Socialministeren har i medfør af § 139 i serviceloven udstedt bekendtgørelse nr. 620 af 15. juni 2006 om kvalitetsstandard for botilbud efter § 108 i serviceloven. Bekendtgørelsen trådte i kraft den 1. januar 2007 og ophævede den tidligere bekendtgørelse på området. Kommunalbestyrelsen skal efter § 1, stk. 1, i bekendtgørelsen fastsætte en kvalitetsstandard for de sociale bosteder efter servicelovens § 108 som kommunalbestyrelsen visiterer til. Kvalitetsstandarden skal indeholde information til borgerne om indhold, omfang og udførelse af de ydelser kommunalbestyrelsen tilbyder ved bl.a. ophold på sociale bosteder efter § 108 i serviceloven. I bekendtgørelsens § 2 er fastsat visse minimumskrav til indholdet af kvalitetsstandarden, og af § 3 fremgår det at kommunalbestyrelsen skal påse at forholdene i de enkelte botilbud er i overensstemmelse med kvalitetsstandarden.

Bekendtgørelsen suppleres af vejledning nr. 98 af 5. december 2006 om kvalitet, tilsyn, tilskud til frivillige sociale organisationer mv. Det fremgår af afsnit 1, kapitel 1, punkt 4, i denne vejledning at kvalitetsstandarderne skal medvirke til at gøre det gennemskueligt hvad borgerne kan forvente ud fra de politiske beslutninger kommunalbestyrelsen har truffet – herunder at sammenligne ydelsesniveauer og typer af tilbud på tværs af kommunegrænser. Kvalitetsstandarderne indeholder også mulighed for at skabe sammenhæng i tilbuddet i forhold til den enkelte bruger, herunder eventuelle børn og pårørende, og i forhold til andre samarbejdspartneres indsats på området. Det fremgår af punkt 5 i samme kapitel at fastsættelsen af den generelle kvalitetsstandard og udmøntningen heraf i praksis kan ses som et redskab kommunalbestyrelsen kan benytte som led i tilsynet med det konkrete tilbud der er omfattet af kvalitetsstandarden. Det gør det mere enkelt for kommunalbestyrelsen at vurdere om de enkelte tilbud lever op til det serviceniveau kommunalbestyrelsen har fastsat. Arbejdet med kvalitetsstandarden kan dog ikke medføre indskrænkning eller anden begrænsning i tilsynet efter retssikkerhedslovens § 16.

På Glostrup Kommunes hjemmeside findes "Kvalitetsstandard for botilbud efter Lov om social Service § 108".

Jeg har ikke taget stilling til om den kvalitetsstandard som Glostrup Kommune har udarbejdet, lever op til de minimumskrav der fremgår af bekendtgørelsen om kvalitetsstandarder, jf. nærmere vejledningens kapitel 9.

Af pkt. 34 i vejledning nr. 98 af 5. december 2006 om kvalitet, tilsyn, tilskud til frivillige sociale organisationer mv. fremgår at kommunen skal sørge for at hvert enkelt botilbud informerer borgerne om botilbudets serviceniveau, f.eks. i form af servicedeclarationer.

Jeg beder Parkvænget oplyse om bostedet har udarbejdet en sådan servicedeclaration. I givet fald beder jeg om at modtage en kopi af den.

7.2 Glostrup Kommunes tilsyn

Jeg har efter inspektionen modtaget Glostrup Kommunes retningslinjer for udførelse af tilsyn med kommunens bosteder. Retningslinjerne blev vedtaget af kommunalbestyrelsen den 11. april 2007. Af retningslinjerne fremgår bl.a. at kommunalbestyrelsen senest i efteråret 2008 skal tage stilling til behovet for ændringer i tilsynsmodellen. Kommunalbestyrelsen skal i den forbindelse tage stilling til en fælles tilsynsmodel for ældre-, sundhed- og socialområdet.

Jeg beder Glostrup Kommune underrette mig om hvorvidt tilsynsmodellen ændres. Jeg beder i givet fald om en kopi af de ændrede retningslinjer.

Af retningslinjerne fremgår det bl.a. at driftsøkonomien ikke indgår i tilsynsvirksomheden, "idet kontrol med de økonomiske forhold sker som led i rammestyringen i relation til Drifts- og Udviklingsaftalerne, hvor institutionerne løbende rapporterer til forvaltningen."

Af retningslinjerne fremgår det endvidere at tilsynet som udgangspunkt bliver varslet i forvejen. I tilfælde hvor der er behov for et skærpet tilsyn med et bosted kan uvarslede inspektioner dog finde sted.

Tilsynet gennemføres i form af ét generelt tilsyn med driftsenheden samt ét opfølgende tilsyn. Det generelle tilsyn gennemføres i årets andet kvartal, og det opfølgende tilsyn foretages i årets fjerde kvartal. Hvert af disse tilsyn skal munde ud i en rapport.

Af tilsynsrapporten for tilsyn foretaget den 20. juni 2007 fremgår det at omfanget af tilsynsvirksomheden kan øges i den udstrækning der måtte være behov for.

Før det generelle tilsyn indhenter kommunen relevante materialer fra det pågældende bosted. Det drejer sig f.eks. om virksomhedsrapporter/drifts- og udviklingsaftaler, serviceinformationer, lokale vejledninger og referater fra sikkerhedsudvalg, MED-udvalg og bruger- og pårørenderåd.

Under tilsynet skal ledelsen af bostedet samt udvalgte medarbejdere være til stede. Herudover fremgår følgende:

”I forbindelse med tilsynsbesøget aftales det med institutionen at informerer brugere og eventuelt pårørende om, at der er mulighed for at møde tilsynets konsulenter i forbindelse med tilsynsbesøget.”

I det generelle tilsyn skal fokus sættes på følgende områder:

- de fysiske rammer på bostedet
- drift og forretningsgange
- den pædagogiske praksis
- brugerindflydelse
- personaleforhold og arbejdsmiljø

I et bilag til retningslinjerne er disse punkter udspecificeret i i alt 37 punkter. Om disse punkter fremgår følgende:

”...

Fokusområderne [...] justeres og vægtes i forhold til relevansen på det tilbud, som der føres tilsyn med. Magtanvendelse er fx ikke et tema i tilsynet med KABS, da KABS ikke aktuelt er omfattet af lovens bestemmelser om magtanvendelse.”

Af retningslinjerne fremgår det at tilsynsbesøg gennemføres med deltagelse af to forvaltningsrepræsentanter.

Efter udsendelse af min foreløbig rapport om inspektionen af Parkvænget har Glostrup Kommune i et bilag til brev af 22. august 2008 oplyst følgende om hvem der udfører tilsyn med bosteder i kommunen set i forhold til hvem der varetager den løbende kontakt med bostedet:

”Parkvængets leder refererer i forvaltningen direkte til lederen af Social Service – og det er mellem disse to personer drifts- og udviklingsspørgsmål drøftes og finder en afklaring. Herudover har forvaltningen en afdelingsleder for kommunens socialpsykiatri. Faglige spørgsmål vedr. beboerne – behandles i forvaltningen af afdelingslederen (eventuelt i samarbejde med den pågældende beboers sagsbehandler, afhængig af spørgsmålets karakter). Og Visitationsudvalget til botilbudet udgøres af afdelingslederen, afdelingslederen samt lederen af Parkvænget. Den tilsynsførende deltager ikke i sagsbehandling eller sagsgang på nævnte områder. Det er dog rigtigt, at forstandere lejlighedsvis har brugt den tilsynsførende til at få afklaret faktuelle spørgsmål eller finde frem til hvem, der her i kommunen – eller i omverdenen – kan afklare et givent spørgsmål.”

Efter min opfattelse er tilsynet med Parkvænget uafhængigt. Jeg går ud fra at kommunen løbende har fokus på spørgsmålet vedrørende uafhængighed. Jeg foretager mig derfor ikke mere i anledning af dette punkt.

Af kommunens retningslinjer for tilsyn fremgår det at der – inden tre uger efter tilsynet – skal udarbejdes en samlet tilsynsrapport der skal indeholde en sammenfatning af observationer og vurderinger. For hvert emne skal der angives grundlag, vurdering, bemærkninger og anbefalinger og påbud (hvis dette er relevant).

Under inspektionen fik jeg oplyst at et udkast af tilsynsrapporten sendes til lederen af det pågældende bosted, således at lederen kan få lejlighed til at rette faktuelle fejl før den endelige version af tilsynsrapporten sendes til kommunens socialudvalg.

Jeg beder kommunen oplyse om bostedets eventuelle kommentarer i givet fald indarbejdes i rapporten før den forelægges det sociale udvalg.

Af retningslinjerne fremgår det som nævnt at der én gang om året (i årets fjerde kvartal) afholdes et opfølgende tilsyn. Dette tilsyn skal fokusere på de forhold der på den ene eller anden måde gav anledning til bemærkninger ved det generelle tilsyn. Det opfølgende tilsyn giver ifølge retningslinjerne endvidere mulighed for at fokusere på et særligt tema.

Som jeg har forstået det, kan der gå op mod ½ år imellem det generelle tilsyn og opfølgningstilsynet. Jeg beder kommunen oplyse om der sker en tidligere opfølgning hvis der er konstateret alvorlige forhold under tilsynet.

Af tilsynsrapporten for tilsyn foretaget den 20. juni 2007 fremgår det at den endelige rapport (eventuelt i forkortet form) vil blive fremsendt til orientering for beboerrådet i Parkvænget som vil blive opfordret til at kontakte tilsynet hvis rapporten eller forholdene på bostedet i øvrigt måtte give rådet anledning hertil.

Det fremgår videre at beboerrådet vil modtage en opfordring til at møde tilsynet i en gruppedrøftelse eller lignende i forbindelse med det opfølgende tilsyn ultimo 2007.

7.3 Glostrup Kommunes tilsynsbesøg på Parkvænget den 20. juni 2007

Blandt det materiale jeg modtog forud for inspektionen, er – som nævnt – en tilsynsrapport om et tilsynsbesøg foretaget på Parkvænget den 20. juni 2007.

Tilsynsrapporten består af:

en kort gennemgang af rammerne for tilsynet og strukturen i tilsynsrapporten, en samlet beskrivelse af Parkvænget og tilsynets konklusion på det generelle tilsyn.

en gennemgang af proceduren og grundlaget for tilsynet og

en gennemgang af hvert af de i punkt 7.2 nævnte udspecificerede punkter (nogle af disse punkter er dog ved det pågældende tilsyn slået sammen til fælles punkter).

Ifølge proceduren og grundlaget for tilsynet bestod tilsynsbesøget af en fysisk gennemgang af Parkvænget i form af fremvisning af opholdsstue, afdelingen Efterår, herunder et beboerværelse, kafemiljøet og Coloritten samt sansehaven og en drøftelse af tilsynets godt 30 fokusområder. Parkvænget var adviseret om besøget, og fra bostedet deltog personer fra den øverste ledelse, en afdelingsleder samt centrale medarbejderrepræsentanter i form af en sikkerhedsrepræsentant og en tillidsrepræsentant.

Tilsynsrapporten for Parkvænget indeholder som nævnt også en beskrivelse af en lang række emner der er indgået i tilsynet. Under hver beskrivelse er der afsat plads til at tilsynet kommer med sin vurdering af det enkelte emne (fx de fysiske forhold), og derefter er der afsat plads til at tilsynet kan komme med sine vejledninger og anbefalinger samt påbud.

Af den samlede konklusion for tilsynsbesøget fremgår det at besøget ikke har givet anledning til bemærkninger. Tilsynet er under hvert emne kommet med sin mere eller mindre udbyggede vurdering af det pågældende emne. I intet tilfælde har tilsynet haft vejledninger og anbefalinger og påbud.

Jeg beder kommunen oplyse om der til trods for at der ikke er givet vejledninger, anbefalinger eller påbud alligevel afholdes et opfølgningstilsyn. I givet fald beder jeg om at få tilsendt en kopi af rapporten fra opfølgningsbesøget på Parkvænget i 2007

I punkt 5 har tilsynet vurderet således:

”Hjemmesiden giver en kort og noget mangelfuld (fx intet om hvordan man visiteres til Parkvænget, ingen links og ingen kvalitetsstandarder) oplysning/introduktion til Parkvænget. Det bidrager til dette indtryk, at informationer om fx værdigrundlag, organisationsplan og fagstruktur (jobprofiler) er placeret under fanebladet 'ledige stillinger'.

Det vurderes ligeledes, at der er mulighed for at forbedre hjemmesiden ved i højere grad end i dag, at tage udgangspunkt i hvem der skal anvende/anvender hjemmesiden – samt de formål som kan opsættes for hjemmesiden. Hermed kan hjemmesidens struktur og informationer målrettes både de forskellige målgrupper – og samtidig kan siden gøres til et væsentligt element i en informationsstrategi for Parkvænget.

...”

I punkt 11 har tilsynet vurderet således:

”...

Den gennemførte teamorganisering er om ikke enestående – så sjælden. Det skal derfor bringes i forslag, at Parkvænget (bl.a. med anvendelse af allerede gennemførte interview af 9 beboere ved ekstern sygeplejerske) undersøger muligheder for at få teamorganisering af beboerkontakten egentlig evalueret – ligeledes ved en ekstern evaluator. Perspektivet i evalueringen bør ud over beboere og personale også inddrage pårørende- og samarbejdsvinklen.”

Efter min gennemgang af tilsynsrapporten er det min opfattelse at den med hensyn til emner dækker bredt og detaljeret. Tilsynet har for hvert emne redegjort for forholdene og foretaget en vurdering.

De to ovenfor citerede vurderinger for punkterne 5 og 11 indeholder henholdsvis kritik og forslag til forbedring samt forslag til en ekstern undersøgelse. Jeg beder kommunen oplyse grunden til at disse forhold ikke er nævnt under "Vejledninger og anbefalinger" i hvert af punkterne. Kommunen bedes også oplyse om placeringen af kritik-

ken/vejledningen/anbefalingen i "Vurdering" betyder at der så ikke skal ske opfølgning af forholdet. Hvis der skal ske en opfølgning, beder jeg Parkvænget oplyse hvad bostedet har foretaget sig i anledning af tilsynets vurderinger på disse to områder.

Opfølgning

Som det fremgår af de enkelte punkter ovenfor, har jeg bedt Parkvænget og Glostrup Kommune om nærmere oplysninger mv. vedrørende forskellige forhold. Jeg beder om at oplysningerne mv. fra Parkvænget sendes gennem Glostrup Kommune for at kommunen kan få lejlighed til at kommentere det som Parkvænget anfører.

Underretning

Denne rapport sendes til Parkvænget, Glostrup Kommune, Center for ligebehandling af handicappede, Folketingets Retsudvalg og Parkvængets beboere og pårørende.

Lennart Frandsen
Inspektionschef